

Biblioteca Centrala
Regionala
Hunedoara-Deva

Anul XV NR. 29 (581) — 16 iulie 1963

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

DEPLINA ADEZIUNE A POPORULUI ROMÂN

Impotriva odioasei agresiuni imperialiste în Vietnam

pentru pace și securitate în Europa

curier

Opinia publică din țara noastră continuă să-și manifeste cu hotărâre voința de a da un sprijin nemărginit Declarației cu privire la agresiunea Statelor Unite în Vietnam, adoptată de țările participante la Consfătuirea de la București a Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia. În adunarea tineretului și studenților, care a avut loc în Capitală, crimele agresorilor americani în Vietnam au fost infierate cu minie. Studenții români și străini care studiază în țara noastră au luat cuvântul, exprimându-și revolta față de nelegiuirile săvârșite de mercenarii împotriva pașnicului popor vietnamez și demascând fătărnicia agresorilor americani care vorbesc de pace în timp ce bombardează sălbatic centre populate din Vietnam. Exprimându-și întreaga adeziune față de poziția partidului și guvernului nostru de condamnare aspră a agresiunii și crimelor comise de imperialiștii din Statele Unite în Vietnam, acad. Eugen Măcovschi subscrie la hotărârea neclintită a partidului și guvernului de a intensifica sprijinul politic, moral și material pentru poporul vietnamez. „Cerem cu hotărâre să in-

cezeze imediat și necondiționat războiul barbar al S.U.A. împotriva poporului vietnamez! Să plece din Vietnam toți mercenarii! Să triumfe dreptul poporului vietnamez de a fi stăpîn în casa sa!” — sînt cuvintele pline de minie ale scriitorului Eugen Barbu, exprimînd sentimentele întregului nostru popor. În multe scrisori adresate presei este scoasă în evidență greaua răspundere pe care guvernul S.U.A. și-o asumă în fața întregii omeniri prin continuarea și extinderea războiului murdar pe care-l duc în Vietnam. Cetățenii patriei noastre, care, în mitinguri ce au avut loc în diferite orașe ale țării, în scrisori și declarații, și-au exprimat solidaritatea frățească cu eroicul popor vietnamez, își afirmă hotărârea fermă de a-i acorda întregul său sprijin pînă la victoria finală. Mulți tineri își exprimă dorința de a merge să lupte ca voluntari în Vietnam și aprobă reafirmarea în cuprinsul Declarației a hotărîrii țărilor semnatare ca la cererea R. D. Vietnam să satisfacă dorința cetățenilor care s-au oferit să lupte ca voluntari împotriva odioasei agresiuni a imperialiștilor americani.

Declarația cu privire la întărirea păcii și securității în Europa, a țărilor reprezentate la recenta Consfătuire a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, a trezit un larg ecou și a stîrnit un interes deosebit în țara noastră. Aderarea la întregul nostru popor la ideile limpezii, la chemările convingătoare ale Declarației, este nelimitată. Prin numeroase scrisori, declarații adresate organelor de presă, radio și televiziune, muncitori, tehnicieni, oameni de știință și de artă își exprimă sprijinul deplin pentru propunerile valoroase cuprinse în Declarație, menite să ducă la întărirea păcii și înțelegerii între popoarele Europei, ca o condiție primordială pentru asigurarea păcii în întreaga lume. Constantin Paraschivescu-Bălăceanu, președintele Asociației juriștilor din țara noastră, subliniază în declarația sa însemnătatea propunerii referitoare la convocarea unei conferințe europene. Relevînd aportul pe care țara noastră îl aduce la cauza păcii în Europa, Dumitru Golan, lăcătuș la uzinele „Autobuzul”, amin-

tește de inițiativa română, sprijinită de opt țări socialiste și nesocialiste, cu privire la relațiile de bună vecinătate între țările europene cu sisteme sociale diferite. În declarațiile sale, acad. Al. Philippide, subliniază răspunderea deosebită ce revine intelectualilor din țările Europei față de patrimoniul comun de valori materiale și spirituale ale continentului nostru și necesitatea de a le apăra împotriva primejdiei unui nou război. Prof. Constantin Dinculescu, membru corespondent al Academiei, rectorul Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej” din București, se referă la acea parte a Declarației care arată că securitatea Europei nu poate fi decît rezultatul luptei hotărîte împotriva forțelor reacționare, pentru demascarea și izolarea lor. Salutînd călduros hotărârea țărilor socialiste, participante la Consfătuire, de a depune eforturi comune pentru crearea unui climat de pace și securitate în Europa, prof. dr. docent Irimia Stolan, subliniază ideea cuprinsă în Declarație că toate națiunile Europei — egale în drepturi — trebuie să-și aducă contribuția la cauza păcii și înțelegerii internaționale.

copertele noastre

Pag. 1:

CONSTANTIN DINCULESCU

membru corespondent al Academiei, rectorul Institutului politehnic „Gheorghiu-Dej”, președintele al Consiliului Național al Inginerilor și Tehnicienilor.

Fotografie de Eugen Iarovici

Pag. 24:

In excursie pe Muntele Roșu.

Fotografie de N. Nicolaescu

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

Urmăresc de multă vreme cu atenție desfășurarea evenimentelor din Vietnam, a acestui război murdar dus de către S.U.A. departe de granițele lor, pe pămîntul unui popor dornic de pace și libertate. Mijloacele barbare și inumane, napalmul, substanțele toxice, tonele de bombe nu vor infrînge niciodată aspirațiile de libertate și independență ale eroicului popor vietnamez. În orice parte a lumii te-ai afla, nu poți să nu te indignezi în fața acestei priveriști: sate cu țărani pașnici, orașe cu școli și spitale incendiate și distruse, copii și femei ucise cu sînge rece, într-un mod sălbatic. Iată rezultatele nefaste ale politicii escaladării duse de către agresorii americani în Vietnam! Mai de vreme sau mai tîrziu S.U.A. vor trebui să răspundă de toate aceste nelegiuiri, de uriașul masacru la care este supus poporul viet-

namez, de fărâdelegile pe care trupele și aviația americană le săvîrșesc. Dar nici bombele, nici numărul trupelor nu vor putea infrînge dirigența și hotărîrea poporului vietnamez de a dobîndi independența și victoria. Cine luptă pentru o cauză dreaptă, nu poate fi infrînt. Istoria a demonstrat-o în atîtea rînduri. Sîntem alături de cauza dreaptă a poporului vietnamez, aprobăm din toată inima Declarația cu privire la agresiunea S.U.A. în Vietnam semnată zilele trecute la București de către țările reprezentate la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia și cerem cu hotărâre ca neîntîrziat să încezeze acest război murdar.

Anton ILIESCU
director în Trustul Industrial poligrafice

infierînd acțiunile inumane ale agresorilor.

Declarația cu privire la agresiunea în Vietnam, semnată de reprezentanții statelor socialiste care s-au întîlnit recent la București, exprimă hotărîrea oamenilor muncii din aceste state de a acorda întregul lor sprijin eroicilor apărători ai independenței și suveranității Vietnamului... E un document de cea mai mare importanță al solidarității noastre cu victimele agresiunii, un puternic act de acuzare adresat militaristașilor cotropitori. Poporul român, partidul și statul nostru vor face tot ce le stă în putință pentru a veni în ajutorul poporului vietnamez și fiecare om al muncii din țara noastră este convins că prin aceasta se aduce o contribuție de preț la lichidarea focarelor de război, la instaurarea păcii în lume.

Ing. Tănase VOLINTIRU
director general al uzinei „Danubiana”

Prin cuprinsul și profunzimea sa, Declarația cu privire la întărirea păcii și securității din Europa ne oferă o analiză cu totul remarcabilă, cu totul unică, a întregului complex de probleme politice care frămîntă azi pe europeni. Situația tuturor acestor probleme în contextul general al politicii mondiale face ca concluziile Declarației să se impună tuturor. O dovedește cu prisosință puternicul ecou suscitât de propunerile expuse în Declarație, lărga adeziune de care aceasta s-a bucurat pretutindeni.

Sînt categorice pentru oricine argumentele care se aduc în sprijinul ideii de anacronism al războiului în vremea noastră, și deci contra acelei nenorocite politici războinice care continuă să fie practică cu frenzie de către guverne lipsite de simțul realității. Declarația scoate în evidență cu desăvîrșită claritate faptul că momentul de față pune înainte de orice crearea, întrunirea și desăvîrșirea condițiilor de va-

lorificare ale uriașelor cuceriri ale științei și tehnicii moderne pe seama cărora este evident că oamenii vor putea schimba radical și în folosul unei vieți mai ușoare și mult mai ferice întreaga suprafață a globului. A fi împotriva acestei tendințe înseamnă a risca nu numai o condamnare în fața istoriei, dar și o poziție demnă de oprobial contemporaneității. Insușindu-mi ca orice cetățean al patriei mele propunerile pline de înțelepciune ale Declarației, voi căuta să aduc tot sprijinul de care sînt capabil eforturilor neabătute desfășurate de partid și guvern pentru instaurarea unei păci durabile în Europa, pentru eliberarea tuturor drumurilor care asigură progresul general.

Prof. univ. Florin CIORĂSCU
membru corespondent al Academiei, director adjunct și șef al Institutului de fizică atomică

Declarația țărilor reprezentate la recenta Consfătuire a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia cu privire la întărirea păcii și securității în Europa constituie — evident — un document de considerabilă însemnătate. El demonstrează, încă o dată, că țările socialiste sînt purtătoarele unor înalte și nobile idei de pace, de conviețuire pașnică între popoare. Pornind de la ideea că relațiile dintre țările europene exercită o mare influență asupra situației din întreaga lume, Declarația arată că în eforturile lor de a trăi în pace pe bătrînul continent, popoarele Europei trebuie să se scuture de tutela cercurilor imperialiste și agresive ale S.U.A. „Nu mai începe îndoielă — se subliniază în Declarație — că scopul politicii

S.U.A. în Europa nu are nimic comun cu interesele vitale ale popoarelor europene, cu sarcinile securității Europei”. Declarația cuprinde o caldă și convingătoare chemare adresată opiniei publice europene de a milita pentru pace în Europa, pentru pace în lumea întreagă. Mă alătur și eu glasului milioanelor de oameni ai muncii din întreaga lume care cer ca Europa să devină un continent al păcii și colaborării rodnice între toate națiunile ei, egale în drepturi. O Europă pașnică este o garanție a securității și stabilității în întreaga lume.

Dr. Ing. Iosif MĂRCUȚ
cercetător științific principal la Institutul de proiectări automatizate

comerțul în cincinal

În cursul planului cincinal, comerțului îi revin importante sarcini. Dorind a înfățișa cititorului revistei noastre câteva dintre principalele obiective ale acestui sector de activitate în următorii ani, ne-am adresat tov. Emil Niculescu, directorul Direcției plan-economice din Ministerul Comerțului Interior.

— După cum se știe, în ultimii ani veniturile populației au crescut, datorită măsurilor luate de partid și guvern. Noi sporuri sînt prevăzute în cursul actualului plan cincinal. Ce ne puteți arăta în legătură cu aceasta, privind din punctul de vedere al comerțului?

— Planul cincinal prevede ca salariul real să crească pînă în anul 1970 cu circa 25 la sută față de 1965, iar veniturile reale ale țărănimii, cu 20-25 la sută. În mod firesc, corespunzător mării puterii de cumpărare a populației, volumul desfacerilor de mărfuri va spori în cursul viitorilor ani cu 59 la sută, marcînd un ritm mediu anual de 9,7 la sută. Studiile experților arată că, o dată cu ridicarea veniturilor, cererile populației se vor orienta mai accentuat spre mărfurile nealimentare. Venind în întîmpinarea acestei tendințe, vînzările de asemenea produse sînt planificate să crească cu 63 la sută.

— Constătuirea pe țară a lucrătorilor din comerț, care a avut loc nu demult, a evidențiat printre altele faptul că volumul total al fondului de mărfuri ce va fi livrat comerțului în 1970 se va ridica la suma de circa 110 miliarde lei. Cum se va materializa această impresionantă cifră?

— Desigur, pe cititorii revistei îi interesează în mod concret ce creșteri vor cunoaște îndeosebi principalele bunuri de consum, față de anii trecuți. Încerc să le satisfac această dorință, subliniind dinamica livrărilor la produsele alimentare cu conținut nutritiv ridicat, ca și la îmbrăcăminte, încălțăminte și articole electrotehnice. Bunăoară, față de 1965, în 1970 fondul de

mărfuri destinate pieței interne va fi mai mare cu 65 la sută la carne, cu 46 la sută la ulei și zahăr, cu 48 la sută la bere, cu circa 70 la sută la confecții-textile, cu peste 80 la sută la tricotate, cu 50 la sută la încălțăminte de piele, cu circa 64-66 la sută la frigider și televizoare, cu 68 la sută la mobilă. Cifrele exprimă lapidar, dar într-un mod grăitor ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii din țara noastră, în următorii cinci ani.

— În sfîrșit, o ultimă dorință. Vă rugăm să ne înfățișați câteva dintre măsurile pe care le va lua comerțul în scopul asigurării condițiilor necesare desfacerii fondului sporit de mărfuri și pentru îmbunătățirea servirii consumatorilor.

— În planul cincinal sînt prevăzute însemnate fonduri pentru dezvoltarea și modernizarea activității comerciale și turistice. Ele sînt de circa două ori mai mari față de acelea investite în ultimii cinci ani. Se vor construi, astfel, numeroase magazine și unități de alimentație publică, hoteluri, moteluri, cabane, campinguri, precum și depozite. Concomitent se va transpune în viață programul de măsuri adoptat pe baza propunerilor și sugestiilor făcute la recenta Consfătuire pe țară a lucrătorilor din comerț, privind îmbunătățirea muncii de planificare și a relațiilor dintre industrie și comerț, raționalizarea căilor de circulație a mărfurilor, introducerea unor noi forme organizatorice comerciale, creșterea inițiativei întreprinderilor comerciale, perfecționarea sistemului de salarizare, pregătirea profesională și educarea lucrătorilor, în scopul creșterii nivelului calitativ al servirii consumatorilor. Aplicarea consecventă a acestor măsuri va determina fără îndoială ridicarea pe o treaptă superioară a activității comerțului socialist, în interesul întregii populații.

Interviu luat de
G. BRĂTESCU

zilele vacanței

Recent au fost inaugurate patru dintre cele cinci mari tabere pionieresti planificate pentru vara aceasta în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. La Chirui, Homorod-Băi, Rășolița și Lunca Bradului au și sosit aproape 1 300 de pionieri și școlari din regiunile Iași, Maramureș, Mureș-Autonomă Maghiară și Bacău.

Așezate în locurile cele mai pitorești ale regiunii și dotate cu tot ce e necesar pentru a face vacanța copiilor cît mai plăcută, taberele vor găzdui în vara aceasta, în mai multe serii, peste 7 500 de pionieri și școlari.

În același timp, peste 800 de elevi din orașul Tîrgu-Mu-

reș vor participa la excursii interregionale. Activitatea de vară a pionierilor și elevilor care rămîn în oraș se va desfășura în trei centre cultural-sportive, unde se vor organiza pe tot timpul verii concursuri sportive între echipe și școli, vizionări de filme și spectacole, jocuri distractive, concursuri cultural-artistice, audii de discuri, excursii la întreprinderile din oraș și în stațiunile balneoclimaterice. Centrele cultural-sportive respective au fost dotate cu tot ceea ce este necesar: echipamente sportive, televizoare, picupuri, magnetofone etc.

B. B.

vinătorești

Cerbi, căpriori, urși, mistreți, cocosi de munte... Iată ce oferă vinătorilor amatori pădurile de sub poalele Pen-teleului. Acum, vremea coșoilor a trecut; au rămas însă cervideele, urșii, mistreții. Vinat rar, prețios, la care visează orice vinător... De aceea silvicultorii de aici poartă o grijă atentă înmulțirii, creșterii și ocrotirii lui. Pentru a-i asigura hrană suficientă și consistentă, pe lângă cea naturală, s-au creat ogoare de culturi pe o suprafață de trei hectare cultivate cu plante de nutreț preferate de vinat, în special napi furajeri; s-au construit 55 hrănitore mari și s-a administrat pe teren hrană suplimentară ca fin natural și mari cantități de sare. De asemenea,

lucrătorii silvici se îngrijesc de pe acum pentru zilele grele ale toamnei și iernii, pregătindu-se să recolteze peste 4 000 kg frunzare, 3 000 kg fin de calitate și trifoi, 2 000 kg semințe diferite.

La punctele Podul Calului, Lacul Negru și Izvorul Stînii au fost construite și amenajate în ultimul timp cabane spațioase pentru găzduirea vinătorilor și personalului silvic, care vor avea astfel condiții optime de cazare chiar în apropierea locurilor de vinat. Și încă un lucru: pentru ușurarea accesului la vinat, celor 55 km de poteci construite în anii din urmă li s-au adăugat anul acesta încă 25 km.

George BĂICULESCU

ritm susținut la seceriș

Secerișul e în toi. Ritmul acestei importante lucrări agricole a fost depășit în multe regiuni ale țării. Pînă la 10 iulie a fost strînsă recolta de grîu de pe un sfert din suprafața cultivată pe întreg cuprinsul țării. S-au situat în fruntea acestei campanii regiunile Galați (55 la sută) și Dobrogea (48 la sută). Un ritm susținut au cunoscut și regiunile București, Oltenia, Ploiești, Banat. În regiunile din sudul

țării recoltatul orzului de toamnă și al mazării a fost aproape terminat. În prima decadă a lui iulie la aceste două culturi procentul de recoltare pe țară a ajuns la 65 la sută. Unitățile agricole din regiunile Crișana și Argeș au luat o serie de măsuri pentru ca recoltatul în raioanele de șes să cunoască un ritm tot mai intens. În nordul țării e urmărită cu mare atenție vegetația;

cînd grînele vor da în pirgă va începe de îndată secerișul. În aceste zile oamenii muncii din agricultură își întesesc eforturile în mai multe direcții: secerișul, treieratul, depozitarea în bune condiții a cerealelor. Paralel cu aceste munci, continuă lucrările de întreținere a culturilor și cele ale arăturilor de vară.

C. GHIȚĂ

pentru marele baraj

Noul plan cincinal cuprinde capitole speciale privitoare la construirea unor obiective hidroenergetice și mai ales la construcția sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier. Pentru asigurarea materialelor necesare acestor construcții, sarcini speciale revin întreprinderilor din ramura industriei materialelor de construcții și printre acestea și fabricile de ciment.

Comisia tehnică de organizare științifică a producției, alcătuită din 17 salariați ai fabricii de ciment din Medgidia, cuprinzînd 10 ingineri, 3 economiști și 2 tehnicieni, a impulsionat cercetarea științifică a laboratorului uzinal al fabricii, laborator în care activează 65 de salariați, sub îndrumarea a 5 ingineri, aprofundînd trei obiective principale. Printre acestea este și

obținerea cimenturilor speciale, cu căldură de hidratare mică, destinate barajului de la Porțile de Fier. Astfel, pe lângă sortimentele actuale — B.S.S., M. 400 și R.I.M. — în catalogul produselor fabricii de la Medgidia va apărea un nou sortiment: cimentul de baraj, a cărui producție se află în prezent în fază semi-industrială.

I. NEACȘU

1 825 ingineri mineri

Înființat în anul 1948, cu numai 120 de studenți și 25 de cadre didactice, Institutul de mine din Petroșeni are azi 1 781 studenți în cele două facultăți: mine (cu trei secții: exploatare minieră, prepararea cărbunilor și a minereurilor, topografia minieră) și electromecanică minieră — cursuri de zi și seară 200 cadre didactice asigură desfășurarea procesului de învățămînt.

Institutul întreține relații științifice cu 125 de instituții de specialitate din 34 de țări și cu 130 de așezăminte și întreprinderi economice și miniere din țara noastră, aducîndu-și astfel o susținută contribuție la dezvoltarea științifică a tehnicii mineritului.

Biblioteca institutului posedă peste 110 000 volume în 11 limbi, iar la sectorul periodicelor aflăm 7 000 colecții de reviste în 9 limbi. Într-un singur an universitar — 1965/1966 — biblioteca a înregistrat 28 000 de cititori cu 90 000 de lucrări consultate.

V. FIROIU

carte

■ **13 iunie 1916** este titlul unei cărți apărute recent la Editura politică. Ea se referă la lupta anti-războinică a Partidului Social Democrat al Muncitorilor din România, a proletariatului și maselor rancitoare în general, luptă ce a înregistrat un moment de vîrf cu prilejul demonstrației din ziua ce a dat titlul lucrării.

■ Opera pictorului **Ion Ţuculescu** — alt de apreciat la actuala Bienală de artă plastică de la Veneția — este prezentată în uitorului de frumos într-un admirabil album scos de editura „Meridiane”. Optzeci și șase de reproduceri colorate, un cuvînt înainte al lui Ion Vlasiu (tradus și în limbile engleză, franceză, germană și spaniolă), cu datele muzeistice ale fiecărei piese reproduse, sint de natură a da o concluzie imagine asupra creației acestui pictor extraordinar. E o realizare de marcă a editurii. (N-ar fi fost de prisos totuși atașarea și a unei cronologii.)

■ Un alt mare pictor al nostru — **Nicolae Dărăscu** — beneficiază de o bună prezentare monografică, semnată de criticul și istoricul de artă Vasile Drăguț, în colecția „Maeștrii artei românești”. Însoțită de câteva bune reproduceri alb-negru și în culori, scurta monografie îl familiarizează pe cititor cu opera unui mare artist al acestui veac.

■ O lucrare de îndrumare pentru cei preocupați de tehnică, execuție și modelare în sculptură este cea a lui C. Baraschi, intitulată (puțin cam pretentios) **Tratat de sculptură**. Volumul al II-lea este dedicat în întregime studiului nudului în sculptură. Un mare număr de reproduceri și schițe, o seamă de informații microenciclopedice despre marii sculptori ai lumii fac cartea utilă (editura „Meridiane”).

■ **Amintirile celui ce a fost marele actor Petre Sturdza (1869-1933)**, intitulată **40 de ani de teatru**, conștituită, după aproape 30 de ani de la scrierea lor, o lectură instructivă, antrenantă, de interes cultural artistic.

■ Patru scurte albume-prezentări, apărute la „Meridiane”, se cuvînt de asemenea menționare. Prin câteva imagini și un scurt text bilingv, însoțit de o cronologie, facem o sumară cunoștință cu opera unor artiști români contemporani maturi sau în curs de maturizare. Avem astfel albume: **Ion Pacea** (text de H. Catargi), **Brăduț Covaliu** (text de Ion Frunzești) și **Ion Gheorghiu** (text de Modest Morariu) dintre pictori și **Ion Vlad** (text de Marin Mihailescu) dintre sculptori. Ar trebui însă un efort tipografic prea mare pentru a reproduce și lucrări mai noi ale acestor artiști? Altfel albumele reprezintă o etapă în parte depășită și deci numai în parte reprezentativă.

■ În colecția **Lucațărul** a Editurii pentru literatură, o nouă debutantă: **Ioana Bantaș**, al cărei volum, **Memorie de iulie**, îl prefațează criticul și istoricul literar Al. Piru.

■ Cu un titlu grațios și ușor teribilist — **Lecturi infidele**, volumul lui **Nicolae Manolescu** impune cititorului inconștient al presei literare un nume de critic ce merită atenție. Pentru că impresia arti-

stului, în sens etimologic, să fie deplină, volumul este deschis și cu o **pseudoprefață**. Dincolo de acestea însă, o carte cu multe lucruri interesante și observații adesea subtile.

■ Rod al unor cercetări sistematice de mai mulți ani, monografia despre **Reymont** (scriitorul polonez, autor al celebrului roman **Tăraniș**), a lui **Stan Velea**, impune prin densitate, prin argumentarea strînsă a observațiilor, printr-o întinsă erudiție, o remarcabilă putere de analiză și sinteză. Stăpîn pe expresia critică, cunoscător al mai multor literaturi, **Stan Velea** se impune prin actuala carte ca un nume în domeniul comparativismului românesc.

cinema

Zbigniew Cybulski

■ Cînd întîlnim pe ecrane cite un film polițist ce nu ignoră gustul și inteligența spectatorului contemporan, mai uităm din vitregiile sezonului estival; este cazul lui **Coplan își asumă riscul**, ai căru realizatori (regia: Maurice Labro) i-au asigurat o intrigă gîndită cu stringență și agerime. Satisfacțiile spectatorului întrec zona simplă mulțumiri de a vedea un film palpitant. Inspirată — distribuția în rolul principal a unui actor subtil: **Dominique Patrelle**. Parteneri: **Virna Lisi** (Femeia zilei), **Laleua neagră**, **Cauze drepte**, **Romulus și Remus**, **Jacques Monod** (Vaporul lui Emil), **Cauze drepte**, **Henri Lambert** (Fifi inaripatul).

■ **Escrocii la mănăstire**. O comedie ce stoarce, pe ici, pe colo, cite o farîmă de haz, dar care pină la urmă se pierde și el, pentru că filmul își propune, într-un chip foarte neabil, să ne inducă în eroare. În distribuție: **Ronald Fraser**, **Barbara Windsor**, **Gregoire Aslan** (Cele trei lumi ale lui Gulliver), **Bernard Cribbins** (Brațul nedrept al legii), **Melvyn Hayes** (Tinerii, Nu sint copaci pe stradă).

■ **Fără pașaport în țară străină**. Întîlnim mai mult umor aici și, în orice caz, mai multe chipuri simpatice. Regia: **Vladimir Brebera** (R.D.G.). Interpreți: **Miroslav Hornicek** (Unde nu ajunge diavolul), **Gerhard Bienert** (Procesul se amină), **Christel Bodenstern** (Revista de la miezul nopții, Povestea unei veri, Nu se poate fără dragoste), **Eva-Maria Hagen** (Urme în noapte, Singe alb, Luna de miere fără bărbat).

■ **Milne, Mexicul**. Talentatul scriitor polonez **Aleksandr Scibor-Rylski** aduce în acest film de debut regizoral o parte din darurile sale de analist. Puternica personalitate actoricească a lui **Zbigniew Cybulski** acoperă unele scări ale investigației psihologice.

■ Două reluări binevenite ale filmelor românești de aleasă țînută: **Valorile Dunării** (Liviu Ciulei) și **Străinul** (Mihai Iacob).

disc

VICTOR EFTIMIU citește din versurile sale

■ **Fantezia Călătorului** („Der Wanderer”) de **Franz Schubert** și **Sonata în si minor** de **Franz Liszt**, două lucrări celebre prin retoricul romantic și dificultățile lor tehnice, sint foarte apropiate ca formă (fiind amîndouă înscrise în cele patru mișcări ale sonatei clasice, depășind însă cadrul ei strîmt). **Valentin Gheorghiu** (artist emerit, premiul „George Enescu” — 1954 și premiul Academiei — 1963 pentru compoziție, laureat al Premiului de Stat, considerat drept unul din cei mai de seamă interpreți ai timpului nostru), avînd o formație de muzician complet, interpretează ambele compoziții la un nivel egal meritelor sale, impregnîndu-le cu de bordanta sa personalitate artistică (ECE-0214).

■ **Selecțiuni din operele lui Goldfaden** (eminentă figură a teatrului și muzicii evreiești) cuprinde o largă și bogată culegere de melodii renumite din operele „**Vrăjitoarea**”, „**Sulamita**”, „**Fiul stelar**” (ECE-0201).

■ **Victor Eftimiu citește din versurile sale** — un mare disc, nu numai ca format, vine să impunească seria discurilor dedicate creatorilor literaturii române contemporane. Cuprînzînd în lectura autorului, de altfel remarcabil recitator al versurilor sale, variate aspecte ale operelor sale vaste, de la versurile de debut (1912) și pină astăzi („**Demiurgul**” — 1964), discul ne oferă imaginea surprinzătoare a unuia din cei mai fecunzi și efervescenți scriitori ai vremurilor noastre, un viguros promotor și generator de optimism.

■ Două din operele reprezentative ale unuia din figurile fruntașe ale vieții noastre muzicale se află reunite pe un frumos disc (avînd pe copertă o remarcabilă reproducere a „**Peisajului cu sălcii**” de **Luchian**), excelent imprimat (din punct de vedere al prizei de sunet). **Ion Dumitrescu**, personalitate de prim rang în muzica românească, a consolidat cu perseverență inspirația folclorică în muzica simfonică contemporană. „**Simfonia nr. 1, în fa major**” (1948) — 1. Molto lento-Allegro energico, 2. Andante calmo, 3. Allegro scherzando, 4. Allegro risoluto — poate fi considerată o autentică bijuterie a genului, prin optimismul ei stenic, amplu, exuberant. Suita din filmul „**Muntele Retezat**”, scrisă pentru a însoți imaginea unui film documentar, izbuște o impresionantă supra-punere, o tainică și reușită transfigurare a peisajului carpatin în imagini muzicale pregnante, viguroase, a căror amplitudine nu poate fi egalată decît de virfurile cutezătoare ale Retezatului (ECE-0210).

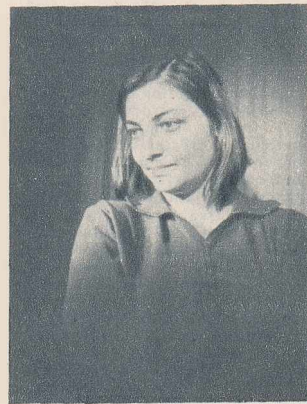
teatru

■ Premiile Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă încununează activitatea pasionată, rodnică, constantă a Teatrului de stat din **Piatra-Neamț**. El a fost distins cu premiul pentru cel mai bun spectacol cu o piesă originală pe anul 1965 (**Nu sint turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu**). Iar premiul „pentru cea mai bună interpretare a unui erou contemporan” a fost decernat interpretelor principale din același spectacol: **Eugenia Dragomirescu** și **Virgil Ogășanu**. Urăm în viitor mai multe teatre premii asemănătoare.

■ Teatrul Național din Cluj și-a închis stagiunea cu un spectacol compus din două piese. Prima, e una din primele lucrări dramatice din teatrul românesc: **O soară la mahala** de **Costache Caragiale** (scrisă în 1847), satiră socială a unuia dintre pionierii scenei naționale. Regia: **Rodica Radu**. Interpreți: **Magda Tilvan**, **Al. Marius**, **George Gherasim**, **Liliana Velter**, **O. Lăluț**. Cea de-a doua piesă din spectacol e **Lada**, lucrare plină de fantezie și subtile ironii, mică fereastră deschisă în lumea teatrului ca autor de către regizorul **Ion Sava**. Regia aparține tînarului actor **George Motoi**. Joacă: **Rodica Daminescu**, **Oct. Teuță**, **Tănase Cazimir**, **O. Lăluț**, **Al. Marius**.

■ Teatrul de păpuși din Cluj a prezentat recent o premieră pe țară: **Vrăjitorul din Oz** — dramatizare după celebra carte a lui **Frank Baum**. Textul dramatizării aparține scenografului clujean **Al. Rusan** (totodată autor al cadrului scenic, inspirat). Culoare, fantezie, ritm în regia lui **Vasile Dan**. Muzica: **George Zbircea**. Remarcabili interpreții: **Horia Pop**, **Vasile Teiuș**, **Ion Cherecheș**, **Carmen Pop**.

■ Spectacolul **Visul revistei** al colectivului din **Deva**, pretins „de mare montare”, este realizat doar parțial. (Oare nu ar fi fost mai potrivit un spectacol mai pe măsura colectivului — atît de deficitar, mai ales actoricește, cu carențe elementare — și mult mai

Eugenia Dragomirescu

indicat pentru deplasări?) Locuri comune, balete simpliste, puerele, semnate de **Adriana Dumitrescu**. Apariția în spectacol a artistului **Gr. Vasiliu-Birlic**, cu momente străvechi de umor, nu a fost pe măsura așteptărilor și a posibilităților talentatului nostru comic. De asemeni, **Anda Călugăreanu** a repetat și ea un mic reperoriu folosit pină la exasperare. **Visul revistei** a rămas, din păcate, doar un vis!

■ Semnalăm, pentru ceea ce marchează un efort de depășire calitativă a colectivului — spectacolul **Comedia erorilor** de **Shakespeare** la **Baia-Mare**. Interesantă prin căutări și soluții, regia lui **I. Farkas**, ca și decorurile lui **Vasile Nașcu** și costumele lui **Sever Frențiu**. Rolul dublu al celor doi frați gemeni e interpretat cu succes de **C. Lazarovici**. Mai joacă printre alții **Apriana Dimitriu** și **Teofil Turturea**.

■ A devenit o obișnuință ca unele teatre să-și infățîșeze ultimele spectacole ale anului, o zi, două, la închiderea stagiunii. E cazul cu **Un lup mîncat de oale** de **G. Ciprian**, prezentat în premieră numai cîteva seri la Teatrul de vară din grădina **Herăstrău**, atît de nepropice unei reprezentări de proză. Să fie o simplă formalitate de... împlinirea de plan? Notăm pe realizatorii spectacolului. Regia, **Mircea Avram**; scenografia, **Lidia Radian**. Interpreți: **Aurel Rogalski**, **Al. Ciprian**, **G. Treștan**, **George Sion**, **Florin Stroie**, **Al. Clonaru**, **Dan Nicolae**, **Sanda Băncilă**, **Mariana Opreșcu**, **Natașa Nicolescu**.

televiziune

DUMINICĂ 17 IULIE. Printre marile manifestări fotbalistice ale acestei săptămîni s-a strecurat și

Magda Ianculescu

o dispută motociclistă: **Campionatul mondial de la Hochstein-Ernstahl din R.D.G.** (10.30) ■ **Pentru rubrica „Interpretul preferat”** alegerea publicului rămîne deocamdată, o surpriză... (19.10) ■ **Fotbal** (București, nu Londra): finala Cupei Republicii Socialiste România (19.30) ■ „**Putna-500**” — în instructivul ciclului „Documente de piatră” (21.15) ■ **Inedit spectacol teatral**: „**Don Juan**”, excelenta piesă a marelui clasic **Moliere**, cu: **Ștefan Iordache**, **Doina Tutescu**, **Titus Lapteș**, **Emanoil Petruț**, **Matei Alexandru** (21.30).

MARȚI 19 IULIE. Un recital din opera poetică a lui **Lucian Blaga** (19.15) ■ „**Știința și producția**” constituie tema rubricii economice (20.00) ■ **Aveți legătura cu Liverpool**: **Portugalia—Brazilia** (20.25) ■ **Anticipări de muzică ușoară** („**Mamaia-1966**” (22.20).

MIERCURI 20 IULIE. Emisiune de știință (20.00) ■ **De la Manchester**: **Bulgaria—Ungaria** (20.25) ■ **Nu cunoașteți încă Snagovul?** Sinteți invitații TV la o plimbare pe incintătoarele locuri din apropierea Capitalei (22.20).

JOI 21 IULIE. Sub titlu laconic „**06**” se ascunde, de fapt, o anchetă a TV despre un serviciu public de maximă utilitate: **Salvarea** (19.40) ■ **Magda Ianculescu**, **Maria Săndulescu**, **Florica Talianu**, **Vasile Moldovan**, **Vasile Micu** ne prezintă o mică bijuterie a teatrului muzical: „**La vida breve**” de **Manuel de Falla** (20.00) ■ **Alte anticipări** „**Mamaia-1966**” (21.00) ■ **Un film cu multă, multă poezie**. Cine nu l-a văzut pe marile ecrane să nu piardă ocazia: „**Vrăjitoarea**”, cu **Marina Vlady** și **Maurice Ronet** (21.10).

VINERI 22 IULIE. **Muscel** — o pagină a **Atlasului folcloric** (19.30) ■ **Din nou anticipări** „**Mamaia-1966**” (21.15) ■ **Cu teleglob la Daughiri** (21.25) ■ **Varietăți pe peliculă** (21.55) ■ **Aminat din cauze obiective** — recitalul **Chopin** al laureatului **Concursului internațional de pian**, purtînd numele ilustru al pianist și compozitor (22.10).

SIMBĂȚĂ 23 IULIE. Vom viziona unul din sferturile de finală ale **Campionatului mondial de fotbal** (15.55) ■ **Preludiu la „Mamaia-1966”** (19.35) ■ **TV a înregistrat pe peliculă spectacolul festiv realizat la Suceava cu piesa „Apus de soare”** de **Barbu Ștefănescu-Delavrancea**. Interpretează colectivul Teatrului de stat „**Mihail Eminescu**” din **Botoșani** (21.00) ■ **Un nou episod „Sfintul”** (22.15).

Marina Vlady

DUPĂ UN AN

CONGRESUL AL IX-LEA AL PARTIDULUI A ELABORAT UN GRANDIOS PLAN DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI, ȘTIINȚEI ȘI CULTURII ROMÂNEȘTI, MENIT SĂ RIDICE ȚARA NOASTRĂ PE NOI TREPTE ALE PROGRESULUI, SĂ DUCĂ LA RIDICAREA, ÎN CONTINUARE, A BUNĂSTĂRII POPORULUI. TRADUCÎND ÎN VIAȚĂ PREVEDERILE PLANULUI CINCINAL, OAMENII MUNCII AU ÎNREGISTRAT, ÎN ANUL CARE A TRECUT DE LA ACEST EVENIMENT, IMPORTANTE SUCESE. ÎN ORAȘELE ȘI SATELE PATRIEI AU FOST RIDICATE ÎN ACEST AN NOI EDIFICII, AU FOST ÎNCEPUTE LUCRĂRILE UNOR IMPORTANTE OBIECTIVE ECONOMICE SAU AU FOST DATE ÎN FUNCȚIUNE FABRICI ȘI UZINE NOI.

PLANUL CINCINAL, DEZBĂTUT LA PLENARA C.C. AL P.C.R. DIN 27-28 IUNIE 1966 ȘI APROBAT DE MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ, A CONCRETIZAT OBIECTIVELE AMPLULUI PROGRAM DE DEZVOLTARE A ȚĂRII ELABORAT LA CONGRESUL AL IX-LEA AL PARTIDULUI, PROGRAM LA A CĂRUI ÎNFĂPTUIRE ÎNTREGUL NOSTRU POPOR PARTICIPĂ CU ENTUZIASM, OBTÎNÎND PE ZI CE TRECE NOI ȘI IMPORTANTE SUCESE.

Continuare
în pag. 6-7-8-9

eveniment esențial

de Corneliu LEU

Pentru aprecierea însemnătății unui eveniment există, desigur, mai multe criterii. Dar nici unul nu poate fi mai grăitor decât răsunetul pe care-l are el în mase, modul cum masele de oameni își simt destinele legate de el, modul cum masele de oameni îmbrățișează ideile lui.

Și sînt evenimente în fața cărora trăiești un sentiment stenic de trăinicie, de înaltă certitudine. Simți că ele vin de undeva din tine, din ființa ta și merg împreună cu tine, te conduc, se leagă nemijlocit de tine, dau sens vieții tale, așa cum dau sens sutelor și miilor de existențe înconjurătoare.

Și astfel evenimentul, marele eveniment, devine cu adevărat important: prin imensul său răsunet, prin urmările sale evidente și definitorii.

Iată: se împlinește un an de la cel de-al IX-lea Congres al partidului. Dar cînd ne gîndim la lucrul acesta, cînd vrem să consemnăm lucrul acesta, cînd ne vine în minte sau sub condei durata exactă a timpului scurs, memoria noastră cu tot ce-a înregistrat ea, are o ezitare: «cum, numai atîta, numai un an?» Și, cu toate că și calendarul, și argumentele logice nu mai lasă să încăpă nici o îndoială, ceea ce s-a sedimentat în con-

știința noastră în legătură cu acest congres, decurgînd din acest congres, concretizîndu-se din ideile acestui congres, cuprinde un volum atît de mare, spații atît de însemnate de realizări și de gînduri, perspective atît de firesc și de puternic legate de ființa noastră, încît devine de necrezut faptul că a putut să treacă numai un an de atunci.

Stai și cumpănești, enumeri ce s-a realizat ca obiectiv concret și ce cuprinde în conștiința noastră ideea acestei noi etape din desăvîrșirea construcției socialiste și, mai mult, nu-ți vine să crezi că a trecut numai un an.

Pentru că, evident lucru, în acest an, în numai acest an, Congresul și-a verificat din plin posibilitatea de a rămîne în istorie pe locul celor mai importante evenimente ale noastre din această etapă.

În asemenea situații, în cazul unor asemenea aprecieri, criteriul este unic: practica, eficacitatea. Or, noi simțim astăzi din plin eficacitatea Directivelor Congresului, corespondența lor ca idee cu ceea ce înseamnă astăzi, practic, pentru țară. O simțim și în avîntul economic al acestui an, în rezultatele raportate la cea de-a 45-a aniversare a partidului, în cifrele noului plan cincinal dezbătute în Plenarea C.C.

al P.C.R. și în recenta sesiune a Marii Adunări Naționale, o simțim în continua ascensiune a relațiilor de producție socialiste din societatea noastră, în dezvoltarea concretă a aceluia termen plin de toate semnificațiile epocii noastre, care este democrația socialistă, o simțim în avîntul științei și al învățămîntului, o simțim în tot mai marele prestigiu internațional pe care-l căpătăm, o simțim în tot ce ține astăzi de afirmarea ființei noastre naționale.

Da, a trecut numai un an, dar istoria și-a spus cuvîntul, a fost obligată să-și spună cuvîntul, ca-n fața oricărui eveniment esențial. Evenimentele mari despre care vorbeam decurg atît de firesc și de dialectic din mersul istoriei, încît e de la sine înțeles că-și capătă locul în filele ei.

Iar cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român decurge atît de firesc din istoria noastră, venind să consemneze această etapă a ei, încît locul îi este asigurat precum fructului pe creangă.

Și ce argument mai bun de intrare în istorie, decît acest sentiment de largă cuprindere care ne face să ne gîndim: oare, într-adevăr, numai un an a trecut?

acolo unde fierbe oțelul și fonta

La Hunedoara, oamenii care veghează ca furnalele, cuptoarele și laminoarele lor să îndeplinească economia țării cu oțel și fontă, își cîntăresc acum roadele obținute la un an de cînd cel de-al IX-lea Congres al partidului le-a arătat obiectivele lor pe răstimp de cinci ani.

«În anii următori — se spunea în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congres — se va intensifica procesul de modernizare a siderurgiei, vor fi introduse și extinse procedee tehnologice noi, va spori producția oțelurilor de calitate».

A trecut doar un an decînd siderurgistii hunedoreni, în frunte cu comuniștii, și-au unit eforturile pentru a da viață indicațiilor Congresului. În acest an, primul al cincinalului, la Hunedoara s-au făcut pași serioși în direcția principală dată de partid: modernizarea siderurgiei.

Nu va trece multă vreme și pe cerul hunedorean se va răsfira fumul celui de-al 8-lea furnal, vîlstar al actualului cincinal. El întruchipează tehnica modernă în materie de furnale nu numai prin capacitatea sa sporită — de 1 000 mc — ci și prin caracteristici superioare;

presiune înaltă, folosirea gazului metan, temperatură a aerului insuflat de peste 1 000 grade. Toate acestea îi conferă indicii ridicați de productivitate, economicitate etc. O cifră comparativă sugestivă: la vechile furnale consumul de cocs metalurgic este de 870 kg pe tona de fontă; la furnalul nr. 8 este previzibilă obținerea unei tone de fontă cu numai 540 kg cocs. Este de asemenea previzibilă ridicarea indicelui de utilizare a noului furnal cu 19 la sută.

Furnalul nr. 8 este doar unul — e drept, cel mai important — dintre noile obiective ale cincinalului din cetatea de foc a Hunedoarei.

Indicația Congresului și sarcinile fixate prin cifrele noului plan cincinal cu privire la sporirea producției oțelurilor de calitate este și ea în centrul atenției siderurgistilor de pe malul Cernei. Astfel, laminorul de 800 mm a fost modernizat prin construcția unor noi cuptoare de tratament termic și extinderea halei principale. El va produce oțeluri aliate și oțeluri speciale — cu alte cuvinte oțeluri de tipuri calitativ superioare.

În anul 1966 au fost puse în fabricație șase noi tipuri de oțeluri de profile mijlocii și fine destinate diverselor obiective ale cincinalului, răspîndite în întreaga țară. În curs de asimilare, de pildă,

se află un profil special de oțel-beton destinat unuia din giganții cincinalului: barajul de la Porțile de Fier.

O știre relativ recentă anunța că la Combinatul siderurgic Hunedoara, planul pe primul semestru al anului a fost îndeplinit încă în ziua de 25 iunie. Iată câteva rezultate grăitoare: se realizaseră peste plan 2 900 tone de cocs metalurgic, 19 900 tone de fontă, 2 700 tone oțel și 8 500 tone laminate finite pline. Față de angajamentul de a obține pe tot anul economii în valoare de 8 milioane de lei prin reducerea prețului de cost, harnicul colectiv a obținut în numai cinci luni 8 475 000 lei. În sfîrșit, s-au obținut în aceeași perioadă beneficii peste plan în sumă de 11 milioane lei.

Anul trecut, în preajma deschiderii lucrărilor celui de-al IX-lea Congres al partidului, reporterii «Flacării» vizitau bătrîna cetate a metalurgiei românești — Hunedoara — pentru a afla, la fața locului, cum întîmpină oamenii de acolo importantul eveniment din viața țării. În reportajul care a apărut apoi în revistă, sub titlul «Orizont '970», erau zugrăvite chipurile a trei comuniști hunedoreni: Aurel Stanciu, Ștefan Tripșa, Ioan Manolache, toți trei oțelari vestiți în întreaga țară.

I-am găsit după un an tot la posturile lor. Și tot în frunte. Tot admirabile exemple de înaltă conștiință comunistă. Frumoasele realizări ale Hunedoarei în acest an ce s-a scurs de la Congres II se datoresc lor și celor ce le-au urmat pilda. Inginerii Gheorghe Rădulescu, Nicolae Sintimbreanu, Nicolae Pascu, Lucaci Zoltan, prim-topfătorii Traian Iov, Alexandru Olaru, Avram Oprei, Ion Bogdan, Constantin Corlaciuc sînt cîteva nume doar dintre cele multe cîte ar putea fi citate...

«Înalta răspundere a îndeplinirii marelui program de înflorire a patriei, elaborat de Congresul al IX-lea revine partidului nostru — forța conducătoare a societății socialiste — organelor și organizațiilor sale. Comuniștii trebuie să se afle în primele rînduri ale muncii desfășurate în toate sectoarele vieții sociale — în fabrici și uzine, la sate, în instituții — sporind prin exemplul eforturilor lor eroice, nepregetate, avîntul întregului popor în realizarea cincinalului». Aceste cuvinte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, rostite la recenta Plenară a C.C. al P.C.R., vor însufleți desigur și pe comuniștii, uteciștii și oamenii fără de partid ai Hunedoarei care vor duce mai departe tradițiile eroice de muncă ale celor ce fierb oțel și fontă pentru propășirea patriei scumpe, România socialistă.

E. DASCĂLU

dobrogea de aur

În urmă cu ani, ziarele consemnau un eveniment memorabil: toate holdele Dobrogei s-au luat de mână strângându-se într-o uriașă horă cîmpenească. Era un act sobru, entuziast, înfăptuit de țărani care amar de ani au trudit, arși de arșiță și vînturi, pe aceste meleaguri. Atunci, în acel an, în Dobrogea, s-a înfăptuit cooperativizarea totală a agriculturii. Era cea dintîi regiune din țara noastră, care, la îndemnul Partidului Comunist Român, a pornit pe căile largi și luminoase pentru înflorirea satului contemporan. Consecințele acestui act s-au soldat cu rezultate remarcabile. Delegatul organizației regionale de partid Dobrogea, spunea de la înalta tribună a celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, cu legitimă mîndrie: «... numai în ultimii 5 ani producția medie de grîu la hectar a crescut cu 61,2%, iar la porumb cu 87%».

Spre sfîrșitul verii trecute, scriind despre Dobrogea de aur, ziarele arătau că în această regiune s-au obținut cele mai mari producții medii de cereale. La cooperativa agricolă din Chirnogeni grîul a dat o producție medie la hectar de 3 270 kg, porumbul 3 650 kg, iar de la fiecare vacă furajată s-au obținut 2 293 litri de lapte. Contractările făcute cu statul în condiții avantajoase au adus cooperativei însemnate venituri bănești: 15 447 000 lei. Valoarea zilei-muncă a crescut simțitor și oamenii au avut întemeiate motive de mîndrie. Producții asemănătoare au fost realizate la foarte multe cooperative agricole dobrogene și cine a fost la Tătaru, Cobadin, Comana, Fîntinele, Topraisar și în alte zeci și zeci de comune a văzut la fața locului «miracolul» holdelor dobrogene.

Este binecunoscut faptul că Dobrogea s-a numărat printre primele regiuni din țară care în materie de creșterea vitelor

n-a avut tradiție. În trecut, puținele vaci ale țăranilor dobrogeni dădeau în cursul unui an o producție de lapte care nu depășea cu mult producția unei capre: 300-400 litri. Cu zecile se numără la ora actuală cooperativele agricole în care zootehnia e o ramură puternică; cu zecile se numără cooperativele agricole unde producția de lapte pe cap de vacă furajată depășește mult 2 500 litri de lapte.

Livezile și viile Dobrogei sînt vestite în toată țara. În acest prim an al cincinalului au fost plantate — în locuri improprii culturii cerealelor — însemnate suprafețe de vie și pomi fructiferi. Traiul bun și civilizația fac casă bună în satele Dobrogei. La ora actuală în vetrele a zeci de sate sînt adevărate șantiere. Se înalță noi construcții social-culturale: școli, cămine culturale, dispensare, case de nașteri. Încă 100 săli de clasă și 15 cămine culturale vor îmbogăți în acest an fondul construcțiilor social-culturale din satele dobrogene. Continuă, de asemenea, construcția de noi case. La înălțarea lor se întîlnesc tradiții populare locale de care țin seama noile proiecte de sistematizare a localităților rurale. În astfel de case, duc trai civilizată la ora aceasta peste 60 000 de familii de țărani cooperatori.

În aceste zile aproape 7 500 de tractoare (în 1944 în toată România existau 4 000 de tractoare) și 5 000 combine împînzesc holdele dobrogene. Secerișul e în toi.

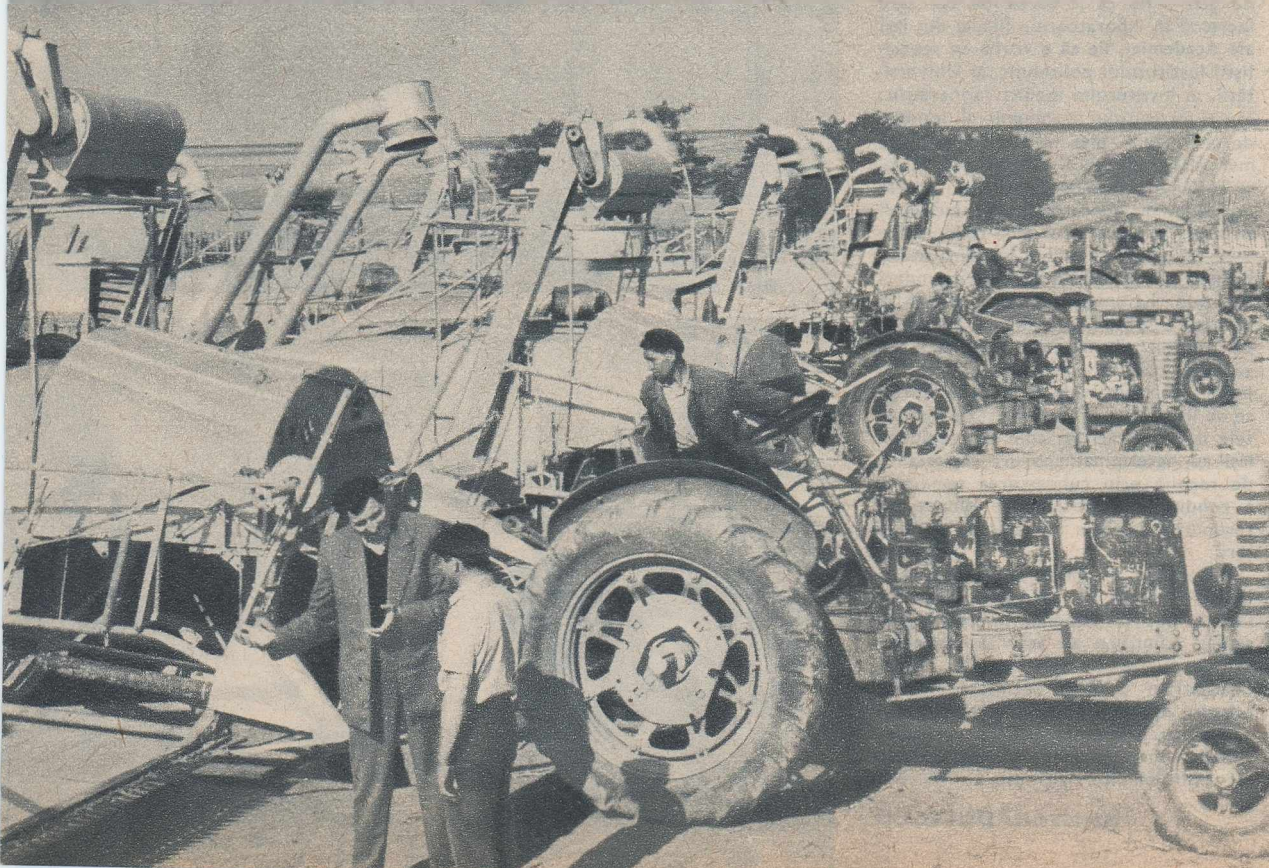
Acum, cînd se împlinște un an de la istoricul Congres al Partidului Comunist Român, gîndurile cooperatorilor se îndreaptă către cel care le-a deschis calea belșugului, către cel care i-a ajutat ca Dobrogea să fie de aur: Partidul Comunist Român.

G. MINIȘAN

Combinatul siderurgic de la Hunedoara își mărește capacitatea de producție. În anul care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului au continuat, în ritm susținut, lucrările noului furnal ce se construiește aici, furnal cu o capacitate de producție de 1 000 tone fontă pe șarjă. O serie de instalații, printre care estacada buncărelor de minereu, platforma preîncălzitoarelor de aer, construcția metalică a cicloului de epurare a gazelor și altele au fost terminate cu 3 pînă la 12 zile înainte de termenele prevăzute. Acesta este cel de-al 8-lea furnal din cadrul Combinatului de pe malul Cernei. În fotografie: moment din timpul construcției noului furnal.

Pe ogoarele dobrogene se desfășoară din plin campania de recoltare. Buna organizare a muncii, folosirea celor mai bune metode de lucru, a semințelor selecționate, a îngășămintelor chimice etc. își dau acum roadele. În fotografie: în comuna Scărișoaneu, raionul Negru Vodă, combinele pornesc pe ogoare, la recoltarea păioaselor.

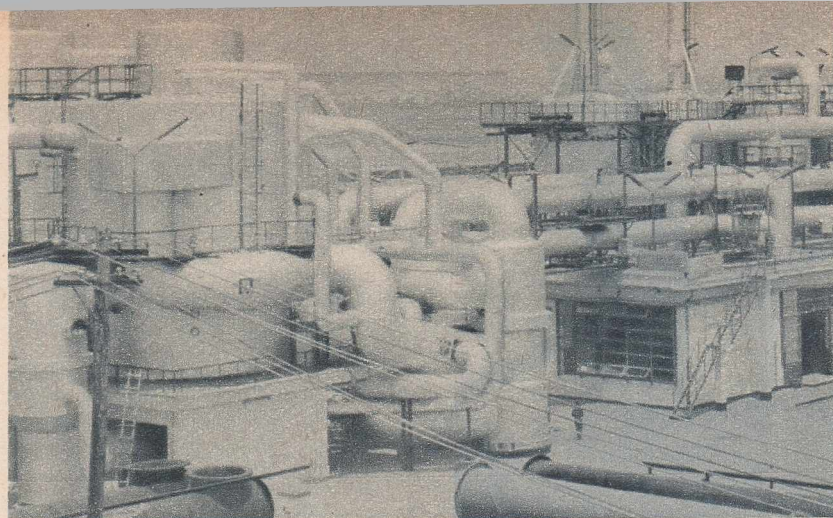

din solul fertil al tradiției

Pătrunzi în clădirea, cu ziduri groase de catedrală a vechii Academii Mihăilene din Iași, cel dintîi așezămint de cultură universitară din România. Orașul, cu uzinele, cu șantierele, cu noile sale ansambluri de locuințe n-a tulburat cu nimic liniștea bibliotecilor somptuoase sau a laboratoarelor. Îmbrăcați în halate albe, profesorii, asistenții, studenții lucrează. Cîndva, cel dintîi mineralog al Moldovei, fondatorul școlii naționale de chimie, Petru Poni, a încununat aici o primă promoție de cercetători, așezînd la temelie științei românești o masivă piatră de temelie. S-au interpus, prin vreme, altele, și edificiul s-a ridicat

DUPĂ UN AN

În laboratorul de fizică al Universității «Al. Ioan Cuza» din Iași se desfășoară cu succes un amplu program de cercetări științifice, cu un pronunțat caracter fundamental, avându-se în vedere în același timp și aplicarea în practică a rezultatelor obținute. Printre acestea se numără și cercetările de spectroscopie menite să evidențieze unele caracteristici ale benzinelor produse în rafinăriile noastre. În fotografie: aspect din laboratorul de fizică al universității ieșene.

mereu mai sus, pătrunzând în epoca noastră, în sferile marilor înălțimi.

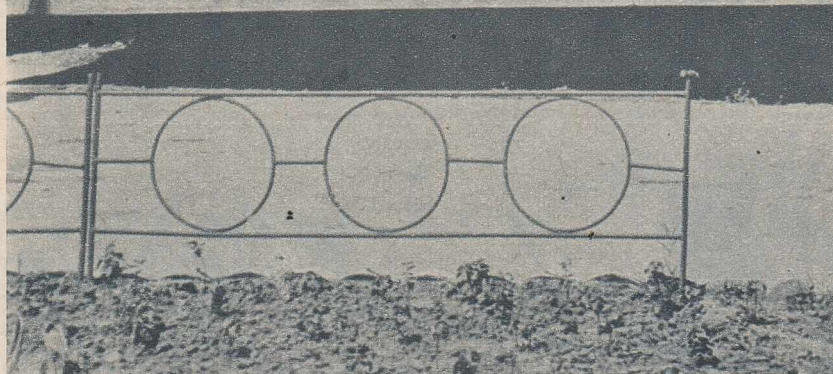
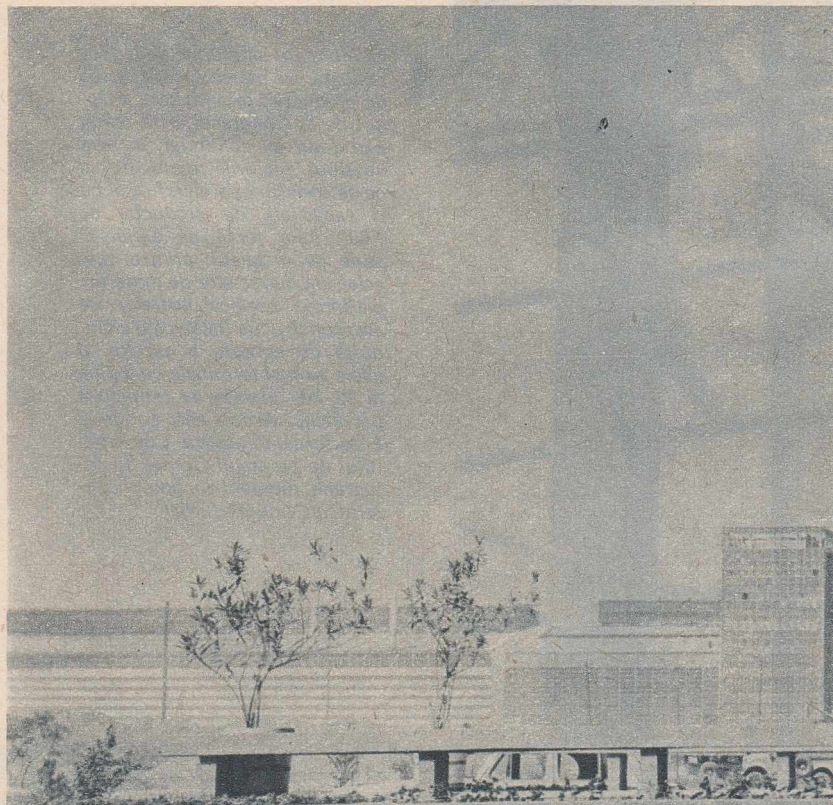
Geografi, istorici, fizicieni, filologi, chimiști, naturaliști... Răspunzând cu în sufletire chemării pe care le-o adresează societatea noastră, oamenii de știință ieșeni au pus la baza activității lor principiul îmbinării armonioase a cercetării fundamentale cu cea aplicativă. «Cercetarea științifică, atât cea fundamentală cât și cea aplicativă, trebuie să pornească de la cunoașterea aprofundată a direcțiilor dezvoltării economice și sociale a țării noastre, a tendințelor generale ale dezvoltării societății» — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul de închidere rostit la Plenara C.C. al P.C.R. din 27-28 iunie 1966.

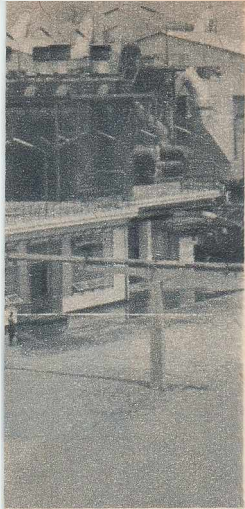
În laboratorul de spectroscopie al Universității «Al. I. Cuza», colectivul de cercetători studiază, sub îndrumarea profesorului Mihul, caracteristicile speciale ale unor produse ale rafinăriilor noastre petroliere. Lucrarea, începută cu ani în urmă, se apropie de sfîrșit. Sînt evidențiate cunoștințe noi, cărora li se întrevede un vast teren de aplicare practică. În ultimul an, numărul temelor de cercetare ale fizicienilor universității ieșene a sporit, accentuîndu-se cu precădere acele preocupări menite să deschidă noi orizonturi în știință, să dea o tot mai pronunțată notă de modern, unor procedee de lucru cu largă aplicare practică. Consiliul Național al Cercetării Științifice, organ creat ca urmare a înfăptuirii sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., a elaborat un plan de coordo-

nare a lucrărilor tuturor cercetătorilor de aici — fie că e vorba de cei care lucrează în laboratoarele filialei din Iași ale Academiei, fie că e vorba de specialiștii Institutului politehnic, ai Universității, ai Institutului medico-farmaceutic, sau ai Institutului agronomic «I. Ionescu de la Brad» — plan menit să dea o tot mai mare eficiență muncii științifice, să conjuge armonios eforturile în acest domeniu. În laboratoarele de mecanică s-au pus la punct procedee tehnologice care se aplică cu succes în uzina metalurgică din Iași sau în alte întreprinderi din țară. La Institutul de medicină și farmacie s-au studiat amănunțit noi specii de miceli, obținîndu-se rezultate de valoare, care se folosesc cu succes în fabrica de antibiotice. Studiile întreprinse de Institutul agronomic și de institutele de cercetări agricole din regiunea Iași au determinat sporuri importante de recoltă prin cunoașterea temeinică a condițiilor pedoclimatice oferite de terenurile agricole din această parte a țării.

...A trecut un an de la Congresul al IX-lea al partidului, care prin hotărîrile sale a pus și temelile metodologice sigure, științifice, ale activității oamenilor de știință din țara noastră. Acum înregistrăm primele rezultate. Miine, bilanțul va fi și mai bogat. Bătrîna cetate a Moldovei bate la poarta viitorului ridicînd din solul fertil al tradiției sale științifice mlădițe viguroase ce vor rodi înmiit.

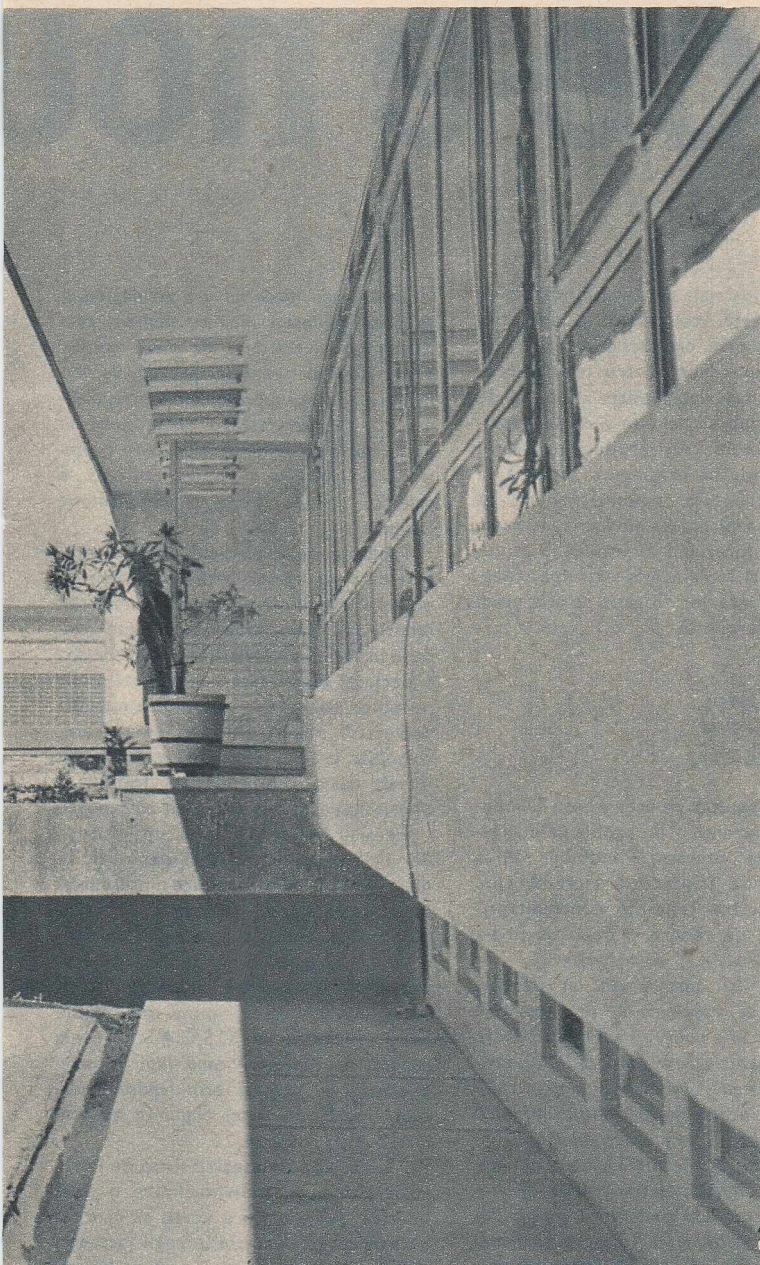
Nicolae RĂDULESCU

◀ În cetatea chimiei de la Turnu-Măgurele — unde se va produce, în 1970, peste 40% din necesarul de îngrășăminte al întregii țări — s-au înregistrat, în primul an al cincinalului, noi succese. A fost executată, printre altele, priza de aer a fabricii de amoniac, cea mai înaltă construcție metalică din țară (174 m), au fost continuate lucrările de construcții-montaj ale fabricilor de îngrășăminte complexe, au fost terminate lucrările de amenajare a noului port fluvial care va deservi combinatul etc.

▼ Vedere exterioară a laminorului de tablă grosă de la Galați.

◀ Printre unitățile mai importante date în funcțiune pînă în prezent la Combinatul de îngrășăminte azotoase de la Tîrgu-Mureș, se numără fabricile de acid sulfuric, azotat de amoniu și oxigen. Construcția acestui important obiectiv al industriei noastre chimice avansează în ritm accelerat. În anul care a trecut constructorii și montorii de pe șantierul din Tîrgu-Mureș au executat un important volum de lucrări, muncind cu sîrg și în condițiile nefavorabile ale iernii și scurtînd termenul de execuție la principalele unități prevăzute să fie date în funcțiune în prima etapă a cincinalului.

schela de oțel a viitorului

Vizitînd Galațiul de mai multe ori și chiar la intervale scurte e imposibil să nu te uimească iuteala în care apar noi și foarte moderne construcții, întregi cartiere. Mai ieri se vorbea despre Țiglina I ca despre cea mai nouă... noutate. Azi, Țiglina I e veche, pentru că anul trecut au fost predate cheile ultimelor 150 apartamente. Chiar și Țiglina 2 a devenit «veche». Nu numai pentru că celor 2 052 apartamente predate anul trecut și celor 196 de anul acesta le mai urmează doar 468, pentru că «datoria» să fie achitată — dar și pentru că spre sfîrșitul anului trecut s-a atacat frontul de lucru în Țiglina 3, unde se vor și da în folosință 660 apartamente. Cît despre «Mazepa», un nou cartier de blocuri luminoase, începe să trăiască din plin: anul trecut — 450 apartamente gata, anul acesta, pînă acum — peste 200 și se vor mai da încă 468. Alte amănunte? În ansamblul central al orașului s-au mai născut 83 apartamente, de asemenea au mai apărut: încă 7 complexe și puncte comerciale noi, 2 școli noi, ca și frumoasa și moderna faleză de pe malul Dunării. Și altele. Toate îndreptățindu-ți uimirea și mîndria deopotrivă.

Pentru ce crește un oraș și populația lui într-atît «peste noapte»? Firește, răspunsul îl afli în dezvoltarea și strădaniile șantierului naval, a fabricilor gălățene, în însăși evoluția orașului. Dar cel mai impresionant răspuns îl afli după ce ai parcurs noua șosea care pleacă din inima Țiglinei — aceasta pe drept cuvînt denumită «poartă a noului» — și te duce în imensitatea combinatului siderurgic, mîndria Galațiului și a întregii țări, măsura puterii creatoare românești,

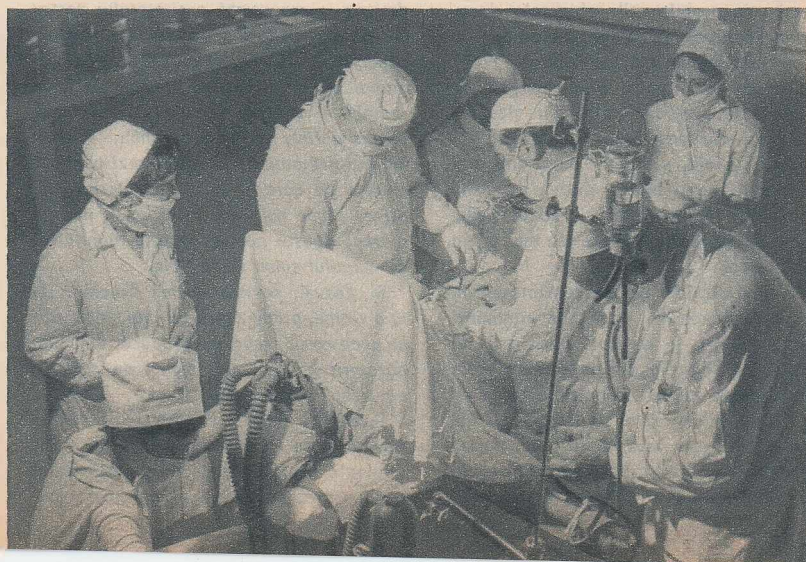
una din schelele de oțel ale viitorului nostru.

★ Anul trecut, pe șantierul combinatului siderurgic am discutat cu trei din cei zece mii de constructori. «Constructorul» era prezent peste tot, în timp ce «beneficiarul», lucru firesc, mai puțin. Anul trecut pe șantierul combinatului am contemplat machete și — ca însemne ale prezentului și viitorului deopotrivă — schele, macarale și furnicarul acela necredibil de autobasculante. Anul acesta «constructorul» a crescut — 15 000 de oameni. La fel și pinza schelăriei de oțel și furnicarul de autobasculante. Dar «beneficiarul», deși numericește nu egalează, e prezent în aceeași măsură. Anul acesta am discutat cu cei trei ingineri șefi ai combinatului — Gh. Seican, Ion Dinu și Alexandru Darziu — pe care mi-aș permite să-i numesc «oamenii milioanei de tone» pentru că acestea sînt cifrele cu care operează.

★ Laminorul de tablă grosă — unul din cele cinci ale combinatului — va acoperi integral, el singur, nevoile industriei noastre constructoare de mașini, capacitatea lui finală fiind de un milion tone. Ca și construcția propriu-zisă, cifra e impresionantă. Și, totuși, Slebing-ul, care se află în curs de montare, «laminorul-mamă», cum i se mai spune, cea mai mare construcție de acest gen din cîte există la noi, nu numai că va produce 4 300 000 sleburi, dar va alimenta și alte laminoare din țară. Nu-i de mirare, de vreme ce combinatul, cînd va fi în putere deplină, va produce cît Reșița și Hunedoara la un loc!

Ion IONESCU

▼ Noua clădire a Institutului oncologic din Cluj, dată în funcțiune nu demult, a fost utilată cu aparatură modernă care permite efectuarea unor intervenții complicate, de mare finețe. În fotografie: în sala de operații special utilată se extirpează un neoplasm.

● CÎND «NOUL VAL» AJUNGE ÎN PRAGUL LOCUINTELOR ● PRO SAU CONTRA MOBILIERULUI STIL? ● GUSTUL PENTRU ARTIZANAT, UN GUST AL EPOCII ● CÎND EXTREMITĂȚILE SE ÎNTÎLNESC ● ȘI, TOTUȘI, LOGICA FUNCȚIONALĂ ARE ULTIMUL CUVÎNT.

Iată o soluție de amenajare a interiorului în care excesele de orice fel sînt ocolite. Textilele încăperii sînt monocrome: covorul — albastru închis, husele — grej, abajurul — alb; doar draperia are un desen mai vibrat și lampa — jocuri de lumină reflectate de fațetele cristalelor. După cum se poate constata, rezultatul este armonios.

Se vorbește, de la o vreme, în unele țări de un «nou val» în arhitectura de interior. După ce a circulat prin literatură, după ce și-a avut voga și în cinematografie, iată acest «nou val» ajuns în pragul — și nu numai în pragul — locuințelor. De astă dată, însă, noutatea are — în mod paradoxal — un aer vetust: «noul val» tinde să aducă în interioare mobile stil, obiectele decorative de epocă, să remonteze pe perete o oglindă venețiană, să plaseze lângă bibliotecă un fotoliu Biedermeier, iar pe masă să aprindă lumînări în sfeșnice de argint. Reclame colorate ispitesc din toate revistele, vitrinele pariziene etalează mobilierul lansat cîndva de seria monarhică a Ludovicilor, în toate magazinele apar piese mai mult sau mai puțin «autentice».

Nu mai rămîne nici un centimetru de îndoială că această vogă are adresași foarte precisi, în straturi sociale la fel de precise (pentru că, se știe, un scrin costă adesea cît un Renoir). Și e la fel de sigur că cei care au lansat și, mai ales, întrețin această costisitoare modă a desuetului, nu sînt de loc mișcați de mobiluri nobile și dezinteresate. Aici

nu mai e atît vorba de gusturi artistice cît, mai ales, de foarte limpezi interese materiale. O revistă de specialitate de prestigiu — «Moebel interior design» — recunoaște cinstit, comentînd recenta expoziție internațională de mobilier de la Köln — R.F.G. (la care și țara noastră a avut o prezență pozitiv remarcată): *Necesitatea unor asemenea «valuri» este, desigur, o consecință a sistemului nostru economic... Pentru a utiliza în întregime capacitățile de producție existente — căci numai astfel se poate produce în mod rentabil — trebuie să sugerezi cumpărătorilor dorințe și necesități noi... Firește, nu mai are atunci rost să lansezi pe piață modele pe care ei le au, ci lucruri noi, mereu altele noi. Iată o rațiune a acestui marcat «gust» pentru noutate manifestat de actualul salon de la Köln.*

Și, totuși, revista afirmă deschis: *De la o vreme, producătorii nu mai sînt siguri de ceea ce ar trebui să producă, iar cumpărătorii nu mai sînt siguri de ceea ce ar trebui să cumpere.*

Încotro, deci? Producătorii înșiși poartă între ei dispute: cei ce au prins «pulsul» zilei pledează, fără onestitate, pentru mobilierul stil produs prin mij-

loacele industriale ale epocii noastre — ceea ce este, cel puțin, o aberație. Denaturat prin producția de serie, un mobilier conceput pentru tehnica artizanală a altor epoci poate da piese de o lipsă de funcționalitate și de un prost-gust desăvîrșite. Alți producători susțin mobila modernă ca singura capabilă să răspundă nevoilor omului modern, să rimeze cu arhitectura modernă. Se pare, totuși, că încercînd să întindă o punte convenabilă între aceste extreme, decoratorii de interior au găsit pînă la urmă soluții interesante...

«ESEȚIALUL E CA INTERIORUL SĂ NE EXPRIME PE NOI ÎNȘINE»

L-am consultat pe arh. Anton Dîmboianu, conferențiar în problemele arhitecturii de interior și mobilier de la Institutul de arhitectură «Ion Mincu», asupra acestor tendințe contradictorii și punctul de vedere al dumisale ni s-a părut interesant. Îl consemnăm:

— Cînd își amenajează un interior, locatarul se exprimă de fapt pe sine însuși; dar el e obligat să-și achiziționeze toate elementele care concură la unitatea interiorului său, iar acestea sînt produse în ramuri închise de specialitate, primind prin excelență amprenta obiectului industrial. Inițial, fiecare element al interiorului — mobilă, textile, obiecte decorative — a conținut gîndirea și sensibilitatea producătorului; el îl conține și atunci cînd este al miiile din serie, dar vibrația personală se mai stinge, este inevitabil pusă în surdină pe parcurs. Mie mi se pare că această amprentă de anonim, de bun oriunde și ori cînd, a produsului, creează un vag sentiment de neîmplinire pe plan individual; pentru a se depăși acest moment, se încearcă a se aduce în cîmpul vizual al interiorului obiecte care, chiar dacă nu au o funcție utilă, sînt tolerate, dorite chiar, tocmai prin caracterul lor particular, de nerepetat. O piesă de mobilier veche, frumoasă, nu constituie o derogare de la spiritul modern al interiorului, ci poate participa — dacă-mi permițiți o comparație strict feminină — ca o broșă pe tenta calmă a unui rever...

— Dar ce înțelegeți prin acest «spirit modern» al interiorului?

— Modern nu înseamnă numai o colecție de obiecte contemporane ci, în primul rînd, atitudinea față de aceste obiecte.

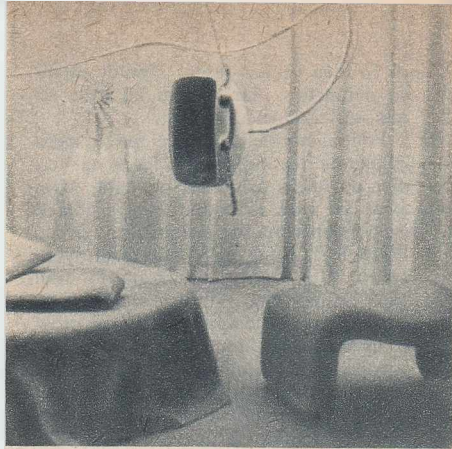
lar atitudinea modernă are ca deziderat de bază confortul maxim, realizat prin degajarea interioarelor de piese inutile, prin cîștigul de senzație spațială, de aer, lumină. Plăcerea suprafețelor simple, odihnitoare, se completează și se pune în valoare prin existența unor prezențe expresive din interior: o aplică, un ceas, o oglindă, fie ele și cu o ornamentație excesivă...

Tendința de a particulariza un interior dintr-un apartament asemănător cu multe altele, dintr-un bloc la rîndul său identic cu altele, mobilat cu piese produse în serie industrială are, într-adevăr, o perfectă logică (așa s-a explicat moda pereților colorați în mai multe nuanțe: proiectată pe un alt fond de culoare, o mobilă, o stofă de tapiserie, producea un alt efect. Prin repetare, formula a obosit însă și în cele din urmă a decedat).

Fiecare dorește să aibă un interior cît mai «al său», cît mai personal, să nu se simtă — cînd își aduce mobila nouă acasă, ca în sala de expoziție a magazinului. Dar cum să realizeze aceasta?

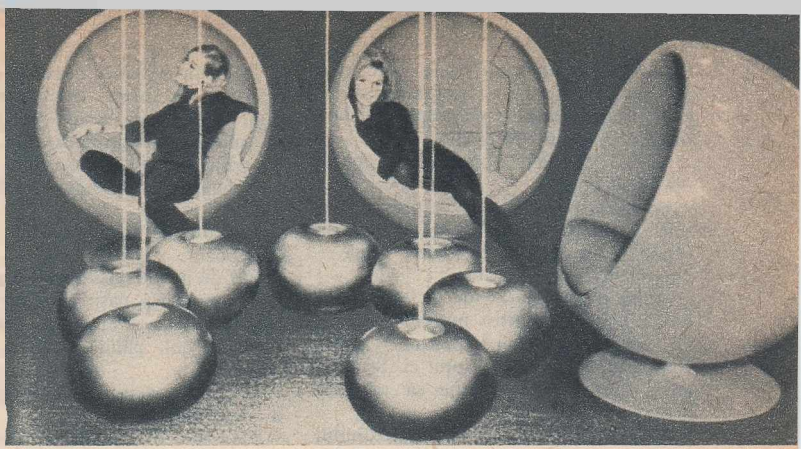
— «Valul nou» în arhitectura de interior, acest «nou» reprezentat prin întoarcerea la vechi — ne spune arh. Vasile Rado, membru al C.S.C.A.S. — poate căpăta, în contextul condițiilor noastre, înțelesuri de progres prin legarea valorilor trecute ale artei populare cu confortul vieții moderne.

Așadar, iată o nesecată sursă de înfrumusețare și de individualizare a casei noastre. Firește, nu e vorba să dăm un excesiv caracter rustic întregii locuințe, să o transformăm într-o piesă de Muzeu al Satului, ci de a pune acele accente majore ce asigură, prin unicitate, savoea și particularul unui interior. Un scrin ardelenesc, o laviță sau o ladă de zestre — pictată sau creată cu măiestria rar întrecută a meșterului popular — pot da dintr-o dată o înfățișare nouă unei întregi încăperi. O scoartă oltenească poate împodobi un perete, un blidar cu ceramică autentică poate crea un colț de reală valoare artistică, cîteva împletituri din rafie ori pănușe de porumb dau o notă inedită, proaspătă, camerei de zi. Ghiveciul de flori pus într-o putinică de lemn și așezat în vestiar, o lăută veche și un nai atîrnate pe un perete, o fotă așternută pe o masă — «încălzesc» efectiv locuința. Totul e să știm cît și ce anume să alegem, unde și cum să le plasăm. Atenție deci la măsură, atenție la calitatea pieselor!

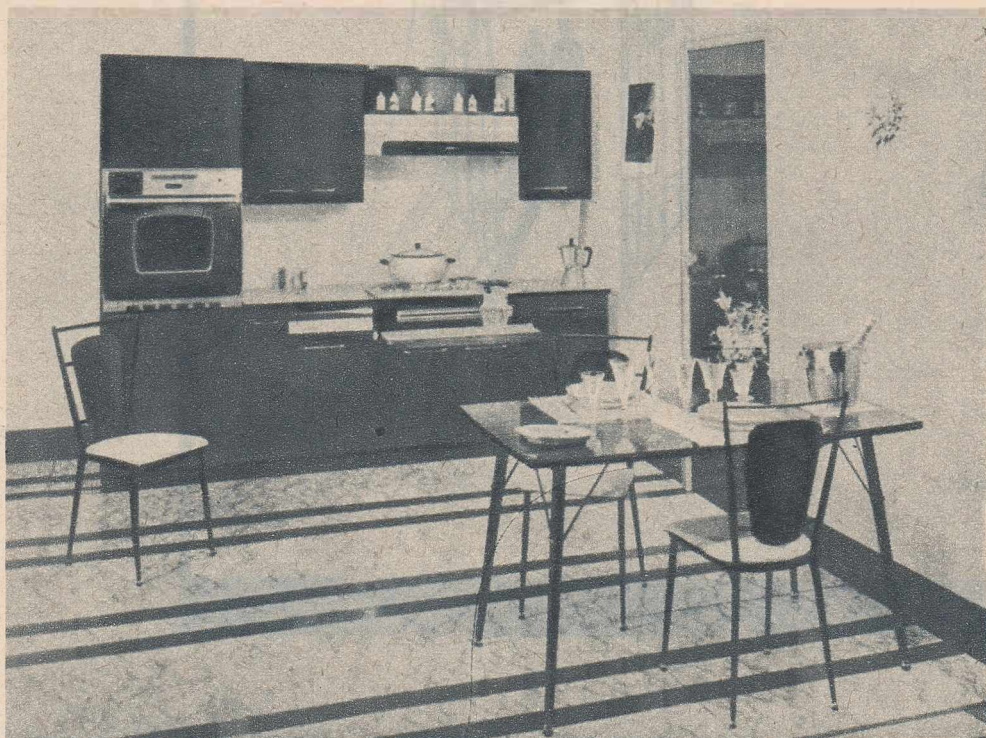

◀ O idee pentru un dormitor modern.

▶ Nu e un decor de music-hall, ci o formulă de decorație interioară ultra-modernistă: se pare că fotoliul-cupă e destul de confortabil..

în arhitectura de interior ?

Întrucât în zilele noastre foarte multă lume ia masa în bucătărie, producătorii de mobilier propun aceste piese melaminatate care par a sugera mobila furniruită.

twistului — de «o undă de lirism», orchestrele de coarde gen «Ramon» îi câștigă azi pe adepții de ieri ai suflătorilor. Moda severă, geometrică a lui Courrèges își capătă — în orele serii — o replică vestimentară absolut romantică, cu rochii din voaluri, muselină, paiete și pene de struț. Geometriilor rigide ale mobilierului și obiectelor de decor modern, li se opune acum această tendință de îndulcire a arhitecturii de interior: pe pereți au apărut tapete din mătase (sau plastic) înflorate, în culori dulci, lambriurile din lemn — sau imitațiile de lambriuri — și-au reluat în încăperi un loc de mult pierdut — ne spune arh. Rado. Lampadarele au căpătat și ele abajururi de mătase, din rafie, din trestie, lămpile și-au permis iar țurțuri din cristal, covoarele și stofele de mobilă — de preferat monocrome — au efecte de vibrație în țesătură, fire lucioase, desene realizate din diferitele tonuri ale aceleiași culori. Covoarele au devenit moi, pufoase, din fire sintetice imitând blănurile, dar în egală măsură și acelea preluând modelele originale orientale. Un covor românesc autentic dă oricărui interior o notă atrăgătoare, personală, dacă compoziția coloristică a fost bine făcută. Interioarele noastre pot fi localizate cel mai pregnant — repetă arh. V. Rado — prin utilizarea elementelor de decor de mare efect ale artei populare. Bineînțeles, nu mă refer la producția de serie mai mult decât discutabilă a unora din cooperative, ci la piese autentice sau copiate fidel, depistate și alese cu grijă. Aceste obiecte au o valoare ce egalează — ca piesă de artă — orice porțelan de Meissen sau cristal de Murano. Nu întâmplător arta noastră populară este atît de căutată în străinătate.

ȘI TOTUȘI,
FORMELE ÎNCEP
SĂ SE ÎNDULCEASCĂ

Că sînt pro sau contra mobilierului stil, că susțin — mai mult sau mai puțin interesați — diverse extreme în concepția decorului de interior, producătorii din lumea întreagă se supun unei tendințe generale spre o oarecare îndulcire a formelor strict constructiviste, fără însă a renunța la logica funcțională, ne spune arh. Vasile Rado, reluînd discuția despre mobilierul zilei.

E interesant de urmărit tenta proprie, nuanța particulară pe care fiecare țară o dă producției actuale de mobilier. Scandinavii păstrează formele moderne, cău-tînd doar unele rezolvări sculpturale ori-

ginale, citeodată foarte curioase, înrudite cu sculptura abstractă. Marea masă a vestitei mobile scandinave se distinge totuși prin buna ei proporționare, prin detaliile extrem de îngrijite. Italienii rotunjesc formele în curbe mari, citeodată brutale, vîdînd o anume înclinație spre masivitate, francezii se dovedesc fideli tradițiilor de stil, care n-a încetat nici un moment să fie gustat. Englezii și americanii se orientează, din considerente de modă, spre diferite stiluri, dintre care favoritul rămîne stilul colonial american al secolului al XVIII-lea.

— Ne interesează însă, de bună seamă, ce fenomen de înnoire se petrece și în producția noastră de mobilier. Sîntem fericiți de experimentele hazardate și asta e bine; dar o dinamică a evoluției for-

melor de mobilier e absolut necesară...

— Și ea are loc, nu vă îndoiiți. Noile modele de mobilier pe care le-am văzut la diverse avizări sînt mai suble, cu detalii mai îngrijite, au forme mai fine. Dar producția de masă a mobilierului nu poate să urmeze decît logica funcțională, aceasta îi e prima obligație și abia după aceea se poate preocupa de eliminarea unei excesive rigidități a formelor.

LA FEL DE PREȚIOASE
CA UN PORȚELAN DE MEISSEN
SAU UN CRISTAL DE MURANO

S-ar putea ca aceste apropieri să pară forțate, dar nu sînt lipsite de un anumit adevăr. În muzica ușoară s-a simțit nevoia — după ritmurile amețitoare ale

Există, într-adevăr, tendințe noi în arhitectura de interior. Dar noul nu trebuie confundat cu moda. Iar moda nu-și poate permite aici capricii de un sezon. Mai ales că, orice s-ar spune: rațiunea de existență a unei decorații de interior este — în primul rînd — funcțiunea ei practică. Poate că, înainte de a urma o vogă sau alta, înainte de a ne face un interior pentru că «așa e la modă», să încercăm a ne exprima prin el pe noi înșine. Este «rețeta» cea mai sigură de a ne simți la noi acasă.

Sanda FAUR

Linieștea biroului fu brusc întreruptă de sunetul puternic al telefonului. Polițistul Eugen Dartier se apropie și ridică receptorul de modă veche.

— Alo? Da, la telefon postul de poliție din Rolleboise.

Pe măsură ce asculta, expresia feței sale trecea de la indiferență la uimire. «Bine — zise el în cele din urmă — vin imediat».

Puse receptorul la loc în furcă și se adresă celui alt polițist prezent:

— Auzi, Padeboeuf, bătrina Verdier e moartă! A telefonat soțul ei. Se pare că a fost ucisă. Trebuie să mergem acolo.

Padeboeuf, pe care sunetul telefonului îl trezise din motăială, își frecă incudat nasul, se ridică și își puse tunica.

Polițiștii urcară apoi pe biciclete, pornind la drum de-a lungul malului Senei.

— Ei, în astfel de împrejurări nu i-ar fi folosit la nimic dacă muncea mai mult — rise cam acru Padeboeuf.

Amândoi își sprijiniră apoi bicicletele de grilaj, îndreptându-se spre casă.

— Unde o fi Verdier? — întrebă Dartier.

— Probabil lângă moartă — răspunse Padeboeuf.

Intrară în vilă. Ușile erau larg deschise. Când se auziră pași, Dartier și colegul său își scoaseră chipiele. Era Verdier. Intră în hol, palid și agitat, cu ochii roșii.

— Pe aici, domnilor — îi chemă el cu o voce ștersă.

Fără nici o îndoială, era vorba de o crimă. Cadavrul nu arăta de loc frumos — capul era complet zdrobit. Părea să fi fost lovit cu un obiect foarte tare.

— N-ați auzit nimic, domnule Ver-

vocea i se frînse și își acoperi ochii cu minile.

Domnii din Mantes așteptară să se liniștească puțin.

Verdier continua să povestească cu o voce stinsă:

— ...când am venit pe terasă, am văzut că Hortanse e moartă. Ați văzut-o și dv. cum arată... asasinată!

Vocea îi era cu totul schimbată.

Dacă cumva joacă teatru, gândi judecătorul de instrucție, atunci o face cu o deosebită artă. Privirea lui întâlnește privirea comisariului de poliție. Acesta se ridică și spuse:

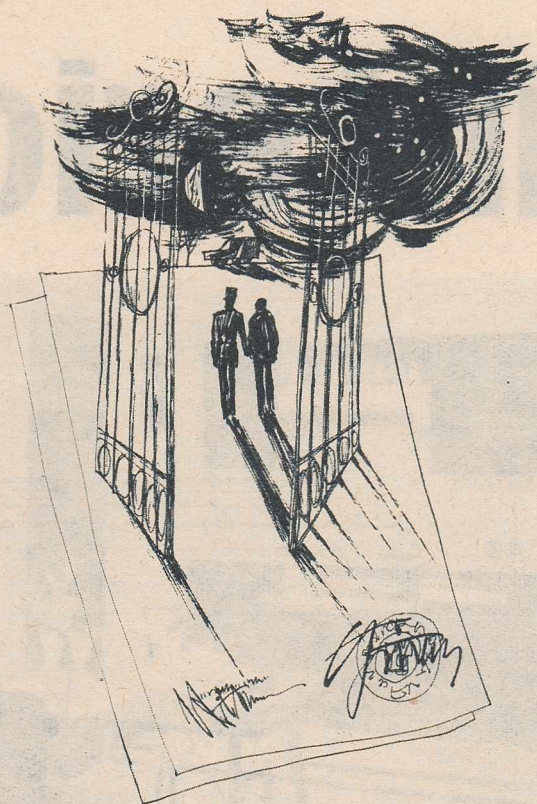
— Fiți sigur, domnule Verdier, că sintem alături de dv. Ne dăm seama prin ce treceți. Cadavrul va fi ridicat cât mai repede, imediat ce terminăm primele cercetări. Va trebui să procedăm și la autopsiere. În orice caz, puteți fi sigur

că în ziua crimei fusese absolut singur cu defuncta — dar nimeni nu avea teme să-l bănuiască direct.

Poliția începu să-i cerceteze cu meticulozitate trecutul. Nimic. Doamna Verdier nu fusese asigurată pe viață. Mica avere pe care ea o moștenise de la c rudă îndepărtată nu ar fi justificat crima. După lege, soțul era coposesorul averii soției. Vila fusese cumpărată în anul 1935, atunci când Verdier se înapoiase cu soția sa din colonii: fusese proprietarul unei mici plantații de cacao în apropiere de Bamako. Relațiile date despre el de autoritățile coloniale erau cu totul ne semnificative: fusese un om fără istorii și fără istorie... Se căsătorise în colonii cu Hortanse, care avea un trecut cam îndoielnic. Dar despre acest trecut, Verdier era perfect informat în momentul când contractase căsătoria.

inspectorului i se făcuse sete...

de Michel MARLY
Ilustrație de Mihai VULCĂNESCU

— A mai dat ceva amănunte? — întrebă Padeboeuf pe colegul său.

— Cine? Gândurile lui Dartier zburaseră cine știe unde. Ah, da, Verdier? Nu, spunea că a găsit-o moartă pe terasă. Zăcea într-un lac de sînge.

Pedalau mai departe tăcuți. Soarele era încă arzător. Spre stînga, o cărare ducea spre vila Verdier, o clădire mare, construită într-un stil nedefinit, în mijlocul unei grădini vaste. Soții Verdier locuiau acolo de mai mulți ani. Singuri. Nu aveau servitori. Din cînd în cînd, îi ajuta un grădinar, care stropea pomii și curăța grădina de buruieni.

— De cînd locuiesc aici soții Verdier? — întrebă Padeboeuf în momentul cînd se apropiau de poarta grilajului.

— Stai să-mi amintesc. Da, au venit atunci cînd am fost mutat la Rolleboise: asta înseamnă acum 16 ani.

— Cu ce se ocupă Verdier?

— Cu nimic. Are unele venituri. De altfel, soția lui părea cam suferindă. Dacă asemenea oameni ar lucra, ar fi cu siguranță mai zdraveni — adăugă Dartier.

dier? — întrebă Dartier.

— Absolut nimic!

— Trebuie să chemăm judecătorul de instrucție de la Mantes — zise Padeboeuf. Tu, Dartier, rămii aici. Aveți telefon, domnule Verdier?

— Nu — răspunse Verdier — nu am telefon. V-am chemat de la vila alăturată. Sint cam zece minute de mers pînă acolo.

— Bine, n-am ce face, va trebui să merg și eu să telefonez tot de acolo.

— Poftim, cum doriți — spuse Verdier...

Cei doi domni de la comisia pentru anchetarea crimelor constatară același lucru ca și cei doi polițiști: era vorba de o crimă.

— Soția mea obișnuia să se odihnească după-masă pe terasă — lămuri soțul. Așa o sfătuiseră medicul. Eu citeam în casă pînă în jurul orei 4. Apoi, mă duceam să o trezesc, căci de cele mai multe ori aștepta. Astăzi, cînd am venit pe terasă...

că vom întreprinde tot ce va fi posibil pentru descoperirea făptașului.

Inspectorul Chausson își formase o anumită părere, dar cazul nu era de loc simplu. Nu găsiseră nici un fel de urme sau amprente. Nu putuse fi aflat cu ce obiect fusese sfărîmat capul doamnei Verdier. La autopsie se descoperise însă că defuncta suferise de cancer pulmonar. În ce privește eventualul mobil al crimei, nu se stabilise absolut nimic. Cîțiva indivizi care au fost găsiți vagabondînd prin împrejurimi, arestați, au trebuit să fie eliberați din lipsă de dovezi: de fapt, se dovedise că nu avuseseră nimic comun cu crima, nici nu se opriseră măcar pe la vila lui Verdier. Doi scafandri căutară în Sena obiectul cu care ar fi putut să fie săvîrșită crima și care ar fi putut fi aruncat în apă. Dar nu se găsiseră nimic.

Și, totuși, un asasin trebuie să fi existat. Și Verdier putea fi bănuț; dar cum și de ce și-ar fi ucis soția!? E drept

Inspectorul Chausson cîntărea toate aceste date în minte: vizita sa la vila lui Verdier nu-l lămurise cu nimic. E drept, Verdier nu-i era de loc simpatic, dar acesta nu este un indiciu pe baza căruia să poți trece la arestarea cuiva.

Nu, chiar dacă Verdier ar fi fost vinovat, nu existau însă nici un fel de dovezi. Era realmente un caz dificil.

Tot reflectînd, inspectorul Chausson ajunsese la postul de poliție din Rolleboise.

— Așa — zise el așezîndu-se, obosit, pe scaun. Dartier, ia povestește-mi acum încă o dată totul, de la început pînă la sfîrșit, și cît mai detaliat. Începe cu telefonul pe care l-ai primit. Dar nu lăsa nimic, nici un amănunt nepovestit, fiecare lucru poate fi extrem de important!

Dartier începu să relateze din nou cele întîmplate. Din cînd în cînd intervenea și Padeboeuf. Chausson își făcu cîteva însemnări. După ce termină Dartier, inspectorul îl întrebă:

— Ai spus totul, n-ai uitat nimic, nimic?

— Nimic — răspunse Dartier.

și telespectatorii ar putea deveni colaboratori

În timp ce teatrele și filarmonicile sînt în vacanță, iar cinematografele amină pentru la toamnă premierele cele mai valoroase, televiziunea nu-și poate alege interpretii decît dintre pușinii care n-au plecat încă la mare sau la munte. E vremea în care micul ecran trebuie să trăiască mai mult din imagini conservate: filme, de lung și scurt metraj, varietăți pe peliculă, seriale. Nu ne rămîne decît să sperăm că s-au făcut din timp provizii suficiente și de bună calitate.

Ar fi poate momentul unor inițiative într-un domeniu pe care pînă acum televiziunea l-a abordat cu prea puțină convingere și cu prea puțină eficiență: transformarea telespectatorilor în coautori și protagoniști ai anumitor programe. Gustul pentru competiție, pentru întrecere, este foarte dezvoltat. Toate concursurile care se organizează în țară se bucură de o participare extrem de numeroasă. Oamenilor le place să arate ce știu, ce pot. Experiența de pînă acum a televiziunii pe acest tărîm poate fi rezumată astfel:

Dialogul la distanță a fost o acțiune de mari proporții, care a contribuit la revelarea unor talente remarcabile din întreaga țară. El era însă mai curînd un prilej de prezentare a celor mai bune forțe artistice din regiuni, decît un concurs propriu-zis. Succesul pe care l-a avut s-a datorat în primul rînd caracterului său demonstrativ.

Emisiunea «Debuturi» este inegală și în același timp destul de mono-tonă. Soliștii de muzică ușoară sînt uneori sub nivelul unui corist mediu. Criteriile de notare — cam subiective — și neclaritatea obiectivului selecționării efectuate scad din interesul telespectatorilor pentru această emisiune.

Pînă aici a fost vorba exclusiv de compararea unor aptitudini artistice. Concursuri care să măsoare cunoștințele participanților, puterea lor de discernămint nu se organizează. Singura excepție o constituie «Telerebusul școlar», dar el se adresează exclusiv elevilor de liceu.

Miile de răspunsuri primite de televiziune după primele spectacole de «Varietăți cu mască și fără mască» atestă interesul larg pe care îl stîrnește orice încercare de a dialoga cu telespectatorii. Ei trimit soluții la problemele de șah sau la cele formulate în cadrul emisiunii de aritmetică distractivă pentru copii și ar fi bucuroși să li se pună și alte întrebări, de preferință în cadrul unor concursuri dotate cu premii. Cu puțină ingeniozitate s-ar putea găsi zeci de teme interesante pentru asemenea concursuri. La urma urmei, de ce să nu se organizeze, pentru început, un concurs la care tema să fie chiar propunerea unor teme de concurs?

Dar înfinit mai atrăgătoare, mai specifice, televiziunii ar fi competițiile după sistemul «Cine știe, câștigă». Radiodifuziunea noastră are o experiență bogată în această privință. Televiziunile din alte țări — de asemenea. Cu subiecte serioase și, presărate printre ele, câteva glumețe concursuri-fulger (ca cele pe care le înjgheba cîndva Paul Sava în emisiunile de Varietăți) întrecerile de erudiție și perspicacitate ar constitui spectacole agreabile și instructive. S-ar putea organiza și concursuri de îndeminare și pricepere profesională, în cele mai variate domenii. Aici ar începe, de altfel, distanțarea televiziunii de radiodifuziune.

În general, se pare că televiziunea dă prea rar cuvîntul celor cărora li se adresează. «Poșta Televiziunii» nu oferă decît un procent infim din răspunsurile pe care telespectatorii le solicită prin scrisori. De cele mai multe ori, în cadrul ei sînt puse în discuție probleme a căror soluționare depinde de alte instituții (P.T.T.R., D.R.C.D.F. etc.). Nimeni nu ar pretinde sau dori să asculte răspunsuri detaliate la miile de scrisori conținînd cereri adesea contradictorii pe care le primește televiziunea. Este însă absolut necesară o atenție mai mare față de sugestiile și dorințele telespectatorilor. Ideea unei emisiuni alcătuite pornind de la cererile lor, urmează emisiunii «Interpretul preferat de muzică populară». Să sperăm că nu va căpăta un caracter formal și va vâdi o inspirație mereu proaspătă.

Totul depinde de încrederea televiziunii în capacitatea reală a telespectatorilor de a deveni cei mai apropiați dintre colaboratorii ei.

Felicia ANTIP

— Dar dumneata, Padeboeuf, ce-ai făcut cît timp s-a dus colegul dumitale să telefoneze de la vila alăturată?

— Eu? Să vă spun drept, am băut o bere, era grozav de cald în după-amiaza aceea și mi-era o sete îngrozitoare.

— Așa, ai băut în timpul serviciului. Bine. Dar de unde aveai berea? Doar nu o aduseși cu dumneata!

— Nu — răspunse polițistul — mi-a adus-o Verdier, dar era caldă.

— Ei, domnilor, mulțumesc. Dacă ați povestit totul, nu mai am nevoie de dumneavoastră.

Chausson se întoarce la Rolleboise abia după 4 zile. Mai întîi făcu o plimbare prin oraș, intră într-o mică prăvălie în care rămase oțeva minute, apoi se îndreptă spre vila lui Verdier.

Bătrînul îl primi cu răceală:

— Ceva nou, domnule inspector?

— Nu, nimic, mă iertați că vă deranjez din nou, dar aș vrea să mă văd puțin încăperile vilei dumneavoastră.

— Poțiți!

Inspectorul parcurse repede toate încăperile, însoțit de Verdier, după care îl rugă să-i mai răspundă la cîteva întrebări.

Se așezară în sufragerie. Chausson își scoase batista și își șterse fruntea de transpirație.

— Ce căldură! — exclamă el. Mă iertați, nu aveți ceva de băut? Deși este interzis în timpul serviciului, mi-e grozav de sete!

— Vă rog — răspunse Verdier. Ce doriți: bere, suc de fructe, un pahar de vin sau coniac cu apă minerală?

«Ca un adevărat barman!», gîndi Chausson.

— Bere, vă rog, dacă puteți — zise el în cele din urmă.

Verdier ieși o clipă, apoi se întoarce cu o sticlă de bere și cu două pahare. Deschise sticla și turnă:

— În sănătatea dv.!

În sănătatea dv. — răspunse Chausson cu un aer absent, apoi bău însetat. Berea era minunată și bine răcită.

După ce goli paharul, privi la ceas...

— Dar e timpul să plec! — se grăbi el. Se ridică. Sper să nu vă mai deranjez — îi spuse lui Verdier. Vă mulțumesc foarte mult pentru bere, mi-ați făcut un mare serviciu.

Pentru nimic, domnule inspector — răspunse Verdier puțin cam neliniștit.

Imediat după înapoierea sa la Rolleboise, inspectorul Chausson telefonă la Paris. Apoi ceru unui polițist să i-l aducă pe Verdier.

Cînd intră în biroul inspectorului, Verdier era calm nervos. În ochi i se citea neliniștea.

— Luați loc, domnule Verdier — spuse inspectorul.

Polițistul rămase lingă inspector.

— Vedeți, domnule Verdier — începu Chausson — nu există crimă perfectă!

— Nu înțeleg — se miră Verdier.

— Păi vedeți — continuă Chausson, asasinului îi scapă totdeauna un amănunt. Totdeauna. Puteți să mă credeți, am o experiență bogată.

— Într-adevăr — răspunse Verdier. Dar spuneți-mi: ați aflat asasinul?

— Da — răspunse inspectorul — l-am aflat!

În acel moment, polițistul care rămăsese lingă Verdier, scoase revolverul. Bătrînul îngălbeni.

— Ai uitat un detaliu, Verdier — continuă calm Chausson. Gheața artificială conține o substanță chimică a cărei acțiune asupra singelui duce la o grăbire a coagulării. Pe capul soției dv. s-au găsit la autopsie urme din această substanță. Ce ai de zis?

Verdier era palid și incremenit.

— Recunoști crima? — întrebă inspectorul. Trebuie să-ți mai spun că înainte de a-ți face ultima vizită, m-am interesat la furnizorul d-tale de gheață. Începînd din 7 mai, v-a livrat cîte 10 kg de gheață în fiecare zi, inclusiv în dimineața zilei cînd a fost săvîrșită crima. Interesant este că frigiderul dv., care se stricase, a reînceput să funcționeze normal după

moartea soției, deși nu ați apelat la nici un meseriaș care să-l repare. Vedeți, nu are nici un rost să mai ascundeți adevărul. Așadar, recunoașteți crima?

— Da!... Vocea lui Verdier era aproape imperceptibilă. E adevărat, am ucis-o eu, dar știți că suferea de cancer; nu mai puteam suporta suferințele ei. Mă ruga zi de zi...

— Despre sentimentele dv. caritabile vom discuta mai tîrziu! Vocea lui Chausson devenise tăioasă ca un brici. Acum am să-ți destăinuiesc ceva, Verdier: te-am înșelat. Gheața artificială nu conține nici un fel de substanțe chimice. Este, așa cum știi și d-ta, apă, apă înghețată, obișnuită! De fapt, dumneata ai premeditat bine crima. Instrumentul crimei se topește la soare, dispare. Eu rămîn amprente, nu rămîne nici un corp delict. Dar... În ziua crimei, cînd au venit cei doi polițiști, Padeboeuf v-a cerut, ca și mine, ceva de băut; i-ați dat și lui bere, dar era caldă... Cînd v-am vizitat eu, berea era perfect răcită. Frigiderul dv. funcționa. Rezultă că în ziua crimei, gheața furnizată rămăsese de fapt nefolosită, sau, mai bine-zis, nefolosită în scopul pentru care părea a fi fost cerută furnizorului de gheață. Dar ce se întîmplase totuși cu blocul de gheață de 10 kg? Recunosc: ideea dumitale de a-l arunca de la etaj drept în capul soției dumitale ațipită pe terasă, este destul de «ingenioasă». Cînd au venit polițiștii, gheața era de mult topită și terasa uscată. Ai avut grijă să nu telefonezi decît atunci cînd nu se mai vedeau nici urme din blocul de gheață.

— Da — spuse Verdier — dar sper că juratii vor avea în vedere că am vrut să-i scurtez agonia atît de chinuitoare.

— Așa — continuă Chausson, ca și cum nici nu l-ar fi auzit — acum putem evoca mai departe și alte amintiri. Am discutat cu un coleg mai vîrstnic despre presupunerile mele. El și-a amintit ceva interesant: cu 20 de ani în urmă, s-a petrecut o crimă asemănătoare. Dumneata, Verdier, o cunoști, dar polițistului nostru îi va face plăcere să o asculte. Acum 20 de ani, la Dakar, într-un mic hotel care aparținea unui anumit Luccioli, corsican de origine, a poptosit un călător. Călătorul a fost ucis. Cădavru său a fost găsit pe terasa hotelului, la soare, cu capul zdrobit. Nu a fost găsită nici o urmă, nici arme, nici bani, nici acte. Omul fusese ucis în somn, ca și soția dv. La Dakar, nimeni nu-l cunoștea pe cel ucis, care, după depozițiile hotelierului, abia sosise și nici măcar nu apucase să completeze formularele. Nu avea asupra lui nici un fel de bagaje. Pe baza depozițiilor lui Luccioli, ancheta nu a putut avansa prea mult. Făptașul nu a putut fi descoperit, iar cazul a fost clasat. Puțin timp după aceea, Luccioli și-a vîndut hotelul și nu se mai știe ce a devenit. În anul 1935 soții Paul și Hortanse Verdier, veniți din Bamako prin Dakar și Casablanca, își cumpărau, așa cum știți, o vilă la Rolleboise. Soții Verdier se căsătoriseră numai cu cîteva luni în urmă. Dar, acum cîteva săptămîni, se pare că soția a descoperit că pe soțul ei nu-l chemase din todeauna Verdier. Poate că l-a și amenințat că va destăinui acest secret cuiva, poate chiar poliției...

Inspectorul se întrerupse cîteva momente, după care se adresă din nou lui Verdier, care asculta tăcut:

— Știți, munca metodică nu se potrivește asasinilor! Aceași metodă nu poate fi folosită de două ori, nici măcar după 20 de ani! În timp ce, dimpotrivă, pentru polițiști, munca metodică este absolut obligatorie. Ne-a permis să constatăm că amprente digitale ale lui Luccioli sînt identice cu acelea ale lui Verdier din Rolleboise. Dar, de fapt, aici nu mai poate fi vorba de nici un Verdier. Verdier a murit la Dakar, asasinat pe terasa unui hotel.

Chausson se ridică de pe scaun:

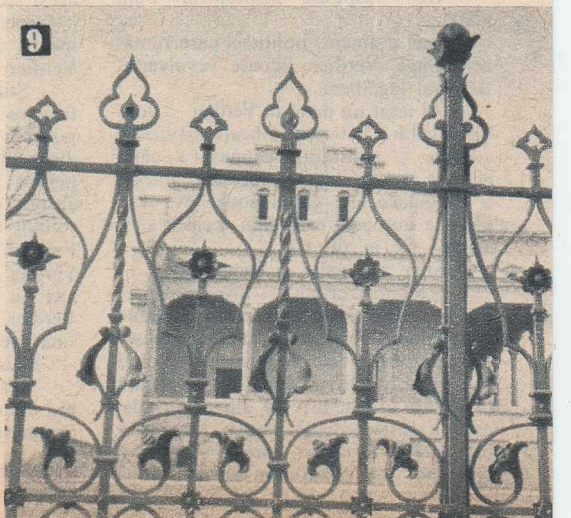
— Ești arestat, Luccioli, pentru dublu omor, comis asupra soției și asupra proprietarului de plantație Paul Verdier!

În românește de I. MIHNEA

În iasul despre

ANCHETA FLACĂRII

realizată de Bazil DUNĂREANU
(fotografiile autorului)

Noile construcții ieșene, în beton și sticlă, pastelate primăvăratice, sînt ridicate alături de însemnele unui trecut zbuciumat dar rodnic, căci așa cum exclama Nicolae Iorga, vechiul Iași a fost construit «nu cu planul ingineresc în față, ci cu sulița și paloșa».

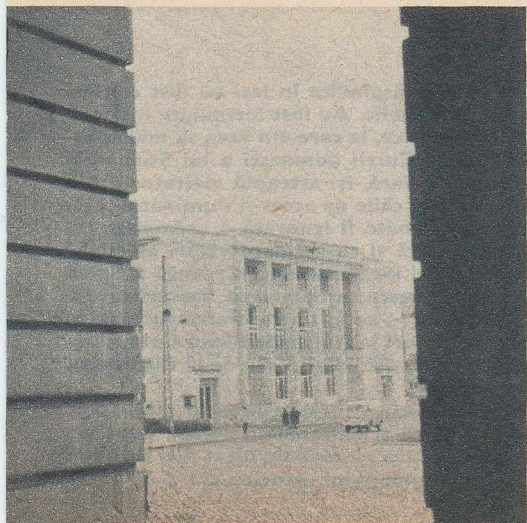
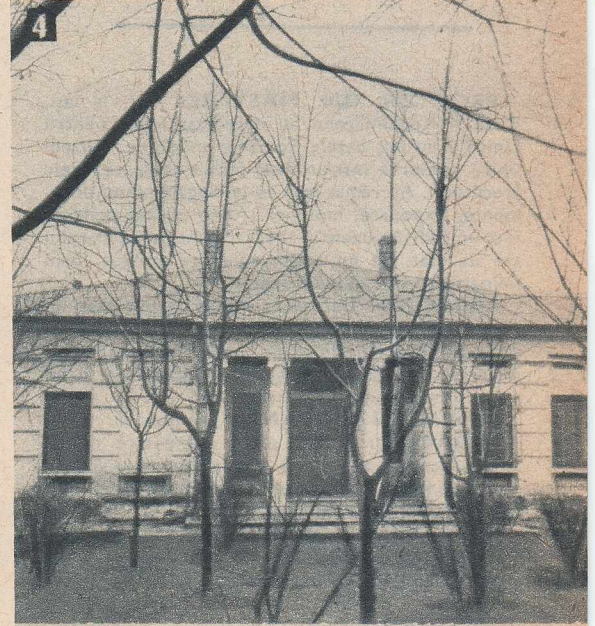
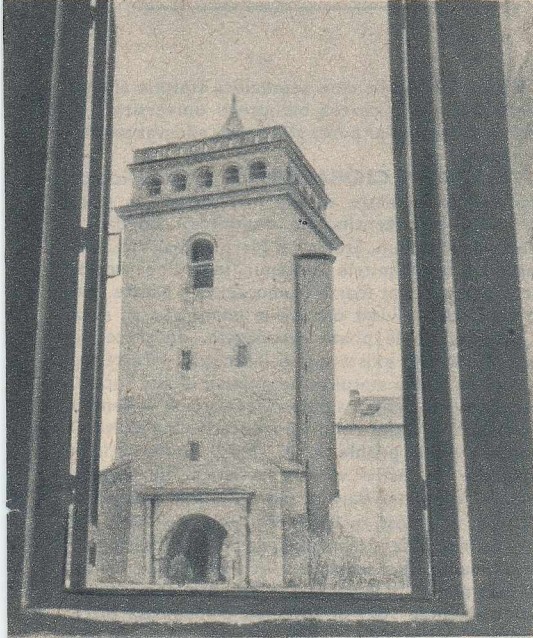
Într-un studiu consacrat celor cinci secole de artă medievală românească, academicianul George Oprescu amintea că tot ce ne-a rămas ca artă din evul mediu datorăm «acțiunii clarvăzătoare și prompte a domnitorului Alexandru Ioan Cuza și ministrului său, Mihail Kogălniceanu» (care au hotărît în 1864 ca numeroasele mănăstiri românești închinatelor mănăstirilor de la Muntele Atos și Sinai să nu mai aibă obligații față de acestea).

«Mărturiile trecutului, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt cu atît mai importante, cu cît gîndurile și năzuințele pe care le reprezintă au devenit astăzi înfăptuire trainică și deplină în Republica Socialistă România». În acest spirit s-au conservat și restaurat o mare parte din monumentele ridicate de-a lungul vremurilor în Iași: Teatrul Național, Palatul culturii, Palatul Roznovanu, Filarmonica, Muzeul Unirii, Bojdeuca lui Creangă, biserica Trei Ierarhi, vechea Universitate, mănăstirile Cetățuie și Galata și atîtea altele. Dar nu putem spune că s-a făcut tot ce trebuia și tot ce se putea face. În acest sens am avut la Iași o discuție, pe care o reproducem aici, la care au participat, cu însufletire și în deplină cunoștință de cauză: prof. dr. GH. NĂSTASE, dr. C. BĂLTEANU, VENIAMIN CIOBANU, cercetător la Institutul de istorie și arheologie, N. MIHAILOVICI, activist U. T. C., și VIORICA DUCA, studentă la Facultatea de istorie. Așadar...

(Continuare în pag. 16)

nou cel vechi

1. «Trei Ierarhi» și dantelăria ei de piatră.
- 2-3. Turnul și mănăstirea Golia.
4. Casa în care a locuit și lucrat Kogălniceanu.
5. Aceasta e casa lui Dosoftei.
6. Frumoasa biserică Sf. Nicolae Domnesc.
7. Porticul acesta «răsare» din asfalt, ceea ce înseamnă că aici, cândva, a fost ceva. Cînd? Ce? Unde-i placa explicativă?
- 8-9. Sala gotică (sau muzeul nedeschis încă) — interior și exterior.
10. Casa tineretului — un nou monument ieșean.
11. Piața Unirii.
12. Statuile aflate în curtea bibliotecii universitare; pe cînd vor fi mutate la locurile lor?

în iașul nou despre cel vechi

DESPRE O OMAGIERE

PROF. DR. GH. NĂSTASE: Aici, la Iași. Cuza și Kogălniceanu au organizat lupta pentru Unire și au pus bazele României moderne. Muzeul Unirii conservă într-un mod fericit toate relicvele trecutului. Au rămas însă de la Kogălniceanu documente, exponate, mobilier, toate putând prilejui, într-un cadru muzeistic adecvat, omagierea marelui om de stat. Să nu uităm că toate acestea, prin neîngrijire, sînt expuse degradării.

REDACTIA: Dar placa de pe fațada casei în care a locuit Kogălniceanu, redactată parcă în grabă («Mihail Kogălniceanu... om politic cu vederi înaintate...»), fără să precizeze măcar «aici a locuit...» o considerați convenabilă?

VENIAMIN CIOBANU: Dimpotrivă.

REDACTIA: În fața școlii elementare de pe strada Octav Botez se află instalat bustul lui Topîrceanu. A locuit pe aici sau se subliniază astfel vreo legătură a poetului cu această școală?

VENIAMIN CIOBANU: Nici una, nici alta. Pur și simplu o întâmplare. Și figura acestui mare poet trebuie omagiată corespunzător.

PERICOL!

REDACTIA: Pe strada A. Pann se află casa în care mitropolitul cărturar Dosoftei și-a avut instalată tiparnița. Nu credeți că din cauza degradării într-o zi se va prăbuși?

VENIAMIN CIOBANU: Valoarea acestei clădiri, pare-se cea mai veche construcție civilă din Iași, aflată într-adevăr în pericol, e foarte mare.

Nu numai pentru că Dosoftei a trăit aici, dar tot aici și-a avut instalată tiparnița. Profesorul Tafrali socotea că această clădire, cu un portic cu patru coloane, este construită în secolul al XVI-lea, probabil pe vremea lui Alexandru Lăpușeanu. Aici se pare că și-a tipărit mitropolitul Dosoftei Liturghierul (1679) și Viețile sfinților (1682-1686). Cu cîțiva ani în urmă s-au început lucrări de restaurare la această clădire, dar nu înțelegem de ce au fost abandonate. Deoarece clădirea amenință să se dărîme și dată fiind importanța ei istorică, cred că se impun măsuri grabnice. Alături de această casă se mai află o clădire cu numeroase ferestre în ogivă care, așa cum arată prof. N. Grigoraș în lucrarea sa, făcea parte din «clădirile construite de domnitorul Antonie Ruset» lângă biserica Sfîntul Nicolae Domnesc, în perioada cînd aceasta era biserică mitropolitană (sfîrșitul secolului al XVII-lea). Acum în această clădire se află sediul central al Oficiului de legume și fructe al Centrocoop. Consider că ar fi mai mult decît necesar ca pe zidul acestei clădiri să se pună o placă care să vorbească trecătorilor despre vechimea și importanța ei.

PENTRU A NU PIERDE
TIMP

DR. C. BĂLTEANU: Pe locul în care se afla cîndva Academia Mihăileană, unde au predat Kogălniceanu, Ghica, A.T. Laurian, Bărnăuțiu și alții, cred că ar trebui, de asemenea, să se instaleze o

Tablourile din sala gotică, care au împodobit cîndva interiorul «Trei lerarhilor».

placă, care s-o amintească, dacă nu chiar o machetă miniaturală a fostei academii.

N. MIHAILOVICI: Da, propunerea dr. Bălțeanu e binevenită. În ceea ce mă privește aș vrea să ridic problema creării în Iași a unor condiții cît mai bune de vizitare a valoroaselor monumente. Deoarece acestea sînt răspîndite pe toată întinderea orașului, ar trebui să se ia măsuri pentru așezarea unor panouri-indicatoare de ghidaj, în gări, pe străzile centrale și la periferii, cu indicații precise și detaliate asupra străzilor pe care le ai de parcurs și a mijloacelor de locomotie. Mă gîndesc, în plus, la o serie de simpozioane în legătură cu aceste monumente, care să se țină regulat la Casa tinerețului.

DESPRE STATUI
CARE NU VORBESC

REDACTIA: Pe cine reprezintă statuile anume parcă ascunse în curtea bibliotecii universitare și dacă nu cumva li s-ar putea găsi un loc adecvat pentru expunere?

VENIAMIN CIOBANU: În curtea bibliotecii centrale universitare se află într-adevăr un grup de statui reprezentînd pe domnitorii Bogdan I, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Vasile Lupu și Dimitrie Cantemir (în ordinea amplasării). Statuile sînt foarte frumoase. Din păcate însă un vizitator neavizat nici nu le poate găsi și, dacă le găsește, nu le poate recunoaște, deoarece pe soclurile lor nu există nici o inscripție. Firește, ar fi ideal ca aceste statui să fie expuse în alte locuri, mai potrivite, pentru a putea fi cunoscute și pentru a-și îndeplini astfel rolul lor educativ. Îngăduiți-mi să mai ridic o problemă. În rîndul construcțiilor religioase de mare valoare artistică din Iași se numără și biserica Barboi. Construită în secolul al XVII-lea, ea a fost refăcută din temelii în 1841. În afară de frumoasa ei campanilă, de pictura interioară, foarte frumoasă și valoroasă, în această biserică se află mormîntul lui Ionișă Sandu Sturdza, domnitorul Moldovei între 1822 și 1828, cu o frumoasă placă funerară, mausoleul familiei Sturdza în marmură, cu inscripții grecești, precum și alte valori artistice. Cred că este neapărat necesar să se ia măsuri de amenajare a incintei acestei biserici și a căilor de acces către ea.

VIORICA DUCA: Anul 1639 a dat Iașilor un edificiu a cărui frumusețe a uimit și uimește și astăzi — dantelăria de piatră a Trei lerarhilor. Alături de biserică se află și fosta trapeză sau sala gotică, cum i se mai spune. Nu înțelegem de ce această sală, impresionantă nu numai datorită stilului ei, ci și pieselor deosebit de importante pe care le adăpostește, e astăzi greu accesibilă vizitatorilor. Aici se află reconstituite din vechea decorație a bisericii Trei lerarhi figura ctitorului Vasile Lupu și a familiei sale. Diferitele broderii reprezentînd de asemenea pe Vasile Lupu, țesute de doamna sa, și diverse piese decorative din argint, admirabil lucrate, precum și alte podoabe, stau ascunse de ochiul vizitatorului. Și încă ceva: despre Iași, despre ceea ce a fost și ce este s-a vorbit mult și se poate vorbi și mai mult. Mă întreb însă de ce nici pînă în ziua de astăzi Iașul nu are ilustrate pe măsura frumuseții lui?

VENIAMIN CIOBANU: În încheiere, mulțumim redacției revistei «Flacăra» pentru inițiativa acestei atît de utile discuții, exprimîndu-ne convingerea că cele spuse aici, fără a pretinde să epuizeze problema, nu vor rămîne fără ecou.

Marea majoritate a comorilor răspîndite în Iași au fost conservate și, prin asta, redatate marelui public. Au fost formulate însă și o serie de îndreptățite observații critice, la care am vrea să mai adăugăm cîteva. Așa de pildă ruinele Curții domnești a lui Ștefan cel Mare, descoperite sub Teatrul de vară, își așteaptă vizitatorii. Nu înțelegem de ce au fost abandonate căile de acces și iluminatul, precum și amenajarea propriu-zisă. Poate fi ignorată o asemenea comoară de artă medievală, încărcată și cu serioase valori afective? Așteaptă a fi create și puse la locul lor statuile lui Creangă și Sădoveanu, Petru Poni, Cobălcescu, Enescu; amplasarea busturilor din Copou se cere a fi și ea revizuită — ca și unele dintre lucrări. Și fiindcă ne-am referit în aceste rînduri la Alexandru Ioan Cuza, semnalăm starea deplorabilă în care se află palatul său de la Ruginoasa, întrebîndu-ne cînd va fi restaurat?

Alec Russo spunea că fără trecut «societățile ar fi șchioape... Avem dar o datorie sfîntă, firească și națională a culege odoarele vieții părintești». Iată un adevăr care nu trebuie uitat nici de edilii orașului și nici de Direcția monumentelor istorice din C.S.C.A.S.

Ca o completare la reportajul «Oceanul invins», apărut cu câțiva timp în urmă în paginile revistei noastre — care schița un istoric al traversărilor Oceanului Atlantic — cititorul nostru ing. **Constantin C. Gheorghiu** din Brașov ne-a trimis articolul de mai jos, relatând încercarea făcută acum aproape patruzeci de ani de piloții francezi Nungesser și Coli de a traversa oceanul fără escale.

«Pasărea albă» la câteva minute după decolare.

Bătălia pentru cucerirea pe calea aerului a uriașei întinderi de apă dintre Europa și America a început cu mulți ani în urmă, pe când traversarea imensității Oceanului Atlantic în zbor fără escale mai era încă considerată o utopie.

Acest zbor fascina ca un miraj — deși se știa că el înseamnă un joc riscant, un joc cu moartea, cu prea puține șanse de victorie. Cu atât mai mult cu cât, potrivit unor studii, curenții aeriени erau mult mai dezavantajoși de la est la vest, adică de la Paris la New York decît în sens invers. Pe celălalt taler al balanței atîrnau însă greu celebritatea, consacrarea printre cei mai mari aviatori ai lumii, cucerirea recordului mondial la zborul de distanță în linie dreaptă.

Pilotul Charles Eugène Jules Nungesser, unul dintre așii aviației franceze de vînătoare, împreună cu un tot atît de cunoscut as al navigației aeriene, aviatorul François Coli, se prezentară într-o zi a anului 1926 la fabricantul de avioane Levasseur, cerîndu-i să le construiască un aparat capabil să traverseze fără escale Atlanticul. Ei se ofereau să întreprindă acest magnific raid, care va aduce glorie aripilor franceze și totodată fabricii care a creat avionul lor.

Astfel s-a născut avionul «Levasseur» tip PL-8, derivat din tipul PL-4, care se găsea atunci în serviciul marinei franceze.

«Levasseur PL-8» era un avion biplan cu o elice metalică cu diametrul de 3,95 m. care imprima avionului o viteză medie de 160 km/h. Fuselajul și aripile erau construite perfect etanșe pentru ca în cazul unei amerizări forțate din cauza unei pene de motor — ceea ce pe timpul acela se întîmpla destul de des — să poată pluti pe valurile oceanului.

Pe la sfîrșitul lunii martie 1927 construcția avionului a luat sfîrșit și, pentru a fi mai vizibil în cazul că ar fi trebuit să amerizeze forțat, a fost vopsit în alb, primind și denumirea de «Pasărea albă».

Pe albul aripilor strălucea tricolorul francez, iar pe fuselaj i se zugrăvisse sinistrul blazon de război al lui Nungesser: într-o inimă neagră, un cap de mort sub care se încrucișau două oase — iar deasupra lor un sicriu cu o cruce între două luminări.

În ziua de 25 aprilie 1927 cei doi aviatori au anunțat oficial Comisia sportivă a Aeroclubului Franței că intențio-

nează să stabilească un nou record la zborul de distanță în linie dreaptă.

Oficiul național meteorologic anunța pentru zilele următoare timp defavorabil, însoțit de scăderi de temperatură, între Irlanda și New York, pe o distanță de 4 800 km. Avînd însă pe prima parte a traseului lor vînt favorabil din est, Nungesser și Coli se hotărîră să plece.

În zorii zilei de 8 mai 1927 — cu două săptămîni înainte de prima traversare victorioasă a Atlanticului, realizată de Charles Lindbergh pe ruta New York-Paris — «Pasărea albă» decolă de pe pămîntul Franței, la orele 5 și 22 minute.

Cerul era plumburiu, acoperit complet, cernea o ploaie mărunță. Avionul dispăru repede în vălul fin al ceții și ploii ce acoperea totul.

Scurt timp după aceea s-a anunțat că «Pasărea albă» a trecut deasupra orașului britanic Southampton. De aici

Nungesser și Coli, la bordul avionului lor, înainte de a pleca în temerara tentativă de traversare a Atlanticului, care avea să le fie fatală.

unde s-a oprit „PASĂREA ALBĂ” ?

povestea acestui zbor devine misterioasă, deoarece după această oră «Pasărea albă» a început să fie semnalată prin mesaje radio în mai multe locuri concomitent, iar a două zi după-amiază o radiogramă anunța trecerea ei deasupra Terrei-Nova.

În ziua de 10 mai 1927 în presă a apărut un comunicat care a stîrnit vîlvă: Nungesser și Coli au reușit să traverseze în zbor oceanul și la orele 17 vor ateriza la New York. După primirea acestei știri, în atmosfera de entuziasm care se dezlănțuisese în Franța, ministrul Paul Painlevé le-a adresat aviatorilor un călduros mesaj de felicitări.

Dar bucuria n-avea să fie de lungă durată. În aceeași zi, la orele 19,20, apoi la orele 22,00, două telegrame oficiale trimise de la New York anunțau că «Pasărea albă» n-a aterizat încă.

Nu există dovezi certe cu ajutorul cărora s-ar putea infirma sau confirma că «Pasărea albă» a atins continentul american, totuși din frînturile mărturiilor culese reiese că dacă Nungesser și Coli nu au atins New York-ul, ei au

izbutit totuși să traverseze Atlanticul.

O serie de cercetări au relevat faptul că în acea zi de luni 9 mai 1927, aproximativ pe la orele 14, mai mulți locuitori din French Shore (Terra Nova) au văzut deasupra satelor Plaisance și Fortune «un avion mare și alb care se îndrepta spre vest».

Ancheta făcută de o comisie sub conducerea lui Bechet, căpitanul navei staționare «Gouverneur Banheac», a obținut confirmarea în scris și sub prestare de jurămint, că aparatul care fusese văzut în zbor era «un biplan mare, alb și fără tren de aterizare». De asemenea s-a putut ușor constata că nici unul dintre cei ce depuseseră mărturie nu putuse fi încă la curent, în ziua aceea, cu vestea plecării avionului din Franța.

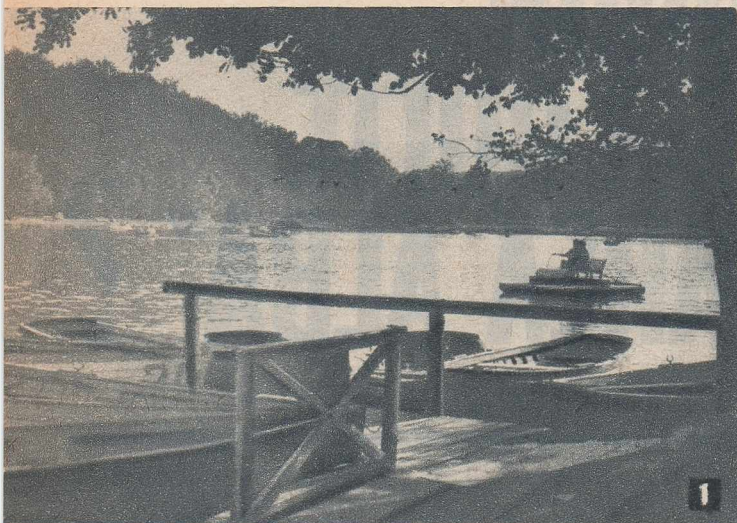
Cercetîndu-se de către o comisie de anchetă activitatea aeriană în acea zi, s-a constatat că ceața fusese atît de deasă deasupra continentului american, încît nici un avion nu decolase înainte de orele 19, pe o rază de aproximativ 1 000 km de Terra Nova.

S-a afirmat că avionul văzut de locuitorii din Terra Nova ar fi putut fi hidroavionul «Savoia S-55», denumit și «Santa Maria II», tot de culoare albă care, plecînd în aceeași zi din Boston fusese forțat să se întoarcă din cauza ceții, revenind către New York și aterizînd la Norwalk. Dar acest hidroavion era un monoplan cu două cozi și trei derive, deci atît de diferit ca aspect de «marele biplan alb», încît un putea fi confundat cu acesta.

După toate probabilitățile, «Pasărea albă» și curajosul său echipaj, extenuat după cele 37 ore de zbor, a fost prins de rafalele furtunii de zăpadă ce bîntuiau în acea zi, în timp ce se găsea deasupra insulei Cap Breton, la nord-est de Halifax, și atîngea continentul american. Temerarii aviatori, învingători ai Oceanului Atlantic ar fi dispărut astfel în apropierea Noii Scoții.

În 1928, la un an după dureroasa pierdere a aviației franceze, în onoarea și pentru perpetuarea memoriei aviatorilor Nungesser și Coli-a fost ridicat un monument pe faleza de la d'Etretot. Sub ocupația fascistă germană, monumentul a fost aruncat în aer.

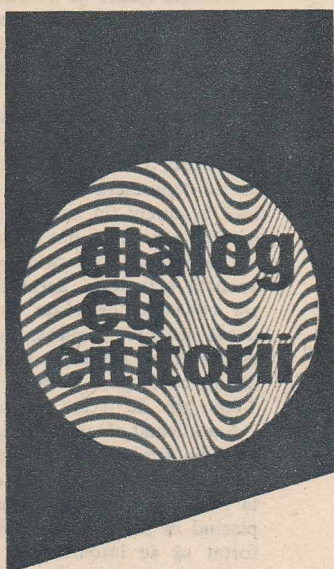
În ziua de 22 iulie 1962 a fost inaugurat un nou monument ridicat în cinstea celor doi piloți. Din beton armat, avînd o înălțime de 24 m, acesta este înclinat spre imensitatea oceanului, ca un simbol al elanului și eroismului.

1. Dumbrava Sibului — Victor Voicu-Vedea, Sibiu

2. Veselie — Romulus Tulcan, Satu-Mare

3. Pe malul Olului — Dieter Moyer, Sighişoara

timpul liber — două ecouri din tg. Jiu

Anchetele noastre privitoare la tineret și posibilitățile ce i se oferă de a-și petrece plăcut timpul liber continuă să stărnească interesul cititorilor.

„Punindu-ne întrebările pe care le-ați pus dv. celor care au participat la discuțiile publicate («Ce faceți după ora 3?» și «V-ați gândit la tineret?») sîntem nevoiți din păcate, să avem foarte puține de răspuns — ne scrie Daniel A. Dorian. De ce? Pentru că întrebările nu și le-au pus unele foruri competente din Tg. Jiu». «Singurul și cel mai căutat loc de distracție pe care-l avem — ne scrie Sabin Rujan din același oraș — e cinematograful. Asta înseamnă două sau trei filme pe săptămînă. În rest? La restaurant! Să fie asta o rezolvare?» Și mai departe: «Casa noastră de cultură nu are o activitate corespunzătoare și din pricina lipsei unui local corespunzător, dar și

din pricina instructorilor, care se mulțumesc să dea spectacole de patru sau cel mult cinci ori pe an».

În general, cei doi corespondenți, în scrisori diferite și la date diferite, spun de fapt aceleași lucruri: reuniuni dansante au loc extrem de rar și la ele au acces numai tinerii din întreprinderile care le organizează; cluburile, puține cîte sînt, cu o activitate în general firavă, au din punctul de vedere al accesibilității același regim cu reuniunile; turneele teatrelor bucureștene și din regiuni sînt rare, cele ale Naționalului craiovean, aproape inexistente (un spectacol într-un an!) și, în general, posibilitățile de distracție ale tineretului sînt extrem de reduse.

Firește, formulările critice juste ale corespondenților noștri nu numai că trebuie luate în considerare, dar conțin sugestii prin însăși natura lor. Ar fi interesant să aflăm însă și ce posibilități oferă orașul Tg. Jiu tineretului în ce privește **cartea, simpoziioanele, audțiile muzicale, sportul și alte atitea modalități tineretului de distracție. Așteptăm atît răspunsul celor vizați prin criticile făcute, cît și noi scrisori de la tinerii noștri cititori.**

mai mult sport!

«Îmi place foarte mult rubrica de sport (și nu pricep de ce tov. Jiva Hodoșan din Arad v-a cerut să renunțați la această rubrică) — ne scrie tov. Georgeta Mihailovici, absolventă a clasei a VIII-a a Școlii sportive din Brașov. «Dimpotrivă — continuă corespondenta noastră — v-aș ruga să accordați și mai mult spațiu rubricii de sport; de asemenea aș dori să contină și mai multe fotografii».

Sperăm că ultimele numere ale revistei noastre au satisfăcut această dorință.

În continuare, tov. Mihailovici ne arată că ar vrea să învețe călăria, dar că la Brașov nu există nici un fel de posibilități de inițiere în acest sport. Vom sesiza Federația de călărie cu privire la această situație.

În sfîrșit, corespondenta noastră critică Televiziunea pentru discontinuitatea în programarea unor seriale de succes («Robin Hood», «Wilhelm Tell», «Omul invizibil» ș.a.). Ce să facem, tovarăse Mihailovici? Și noi, la rîndu-ne, am formulat acum vreo două-trei luni aceeași critică. Poate că ar fi bine să vă adresăm direct «Poștei televiziunii».

„aprob atitudinea redacției“

«Cum de se mai găsesc totuși cititori care să ceară cu insistență să publicați adrese ale unor artiști străini, cînd în repetate rînduri ați arătat că nu publicați alte preocupări mai serioase decît să afle adresele artiștilor, amănunte din viața lor personală etc.»

În continuare, tovarășa Manu ne propune să întreprindem o anchetă cu privire la felul în care s-au hotărît oamenii cu cele mai diferite ocupații să îmbrățișeze profesia pe care o practică azi.

Propunerea ni se pare interesantă și o reținem.

O altă chestiune: prea puține fotografii însoțesc reportajele și interviurile din lumea teatrului și a filmului. Critica ni se pare întemeiată.

Urmează apoi o întrebare: «Considerați absolut necesar să publicați pe coperte numai fotografii de artiști?» Răspunsul nostru — evident negativ — este dat de însuși faptul că din cele 29 de numere apărute anul acesta, 14 au coperte ce conțin portretele unor artiști (dintre care 8 sînt artiști de film), iar celelalte 15 au alte subiecte.

Alte critici se adresează insuficienței ilustrării a rubricii «Curier», unor ironii nepotrivite din rubrica «Memento» (din păcate corespondenta noastră critică aici «în general», fără a ne arăta, concret, care sînt ironiile ce au supărat-o), calității jocurilor de cuvinte încrucișate («nu le dezleagă nimeni») — afirmă tov. Manu și calității reclamelor pe care le publicăm.

În sfîrșit, în încheierea scrisorii, corespondenta noastră ne pune cîteva întrebări cărora le vom răspunde la rubrica «Cititorii întrebă», într-un număr viitor.

să nu mai publicăm cuvinte încrucișate?

Tov. Mircea Ghiță din Craiova ne trimite o scrisoare în care analizează pe larg conținutul revistei, enumerînd numeroase rubrici, articole, anchete și reportaje care i-au plăcut. După care își exprimă cîteva dorințe:

— Să nu mai apară jocuri de cuvinte încrucișate, spațiu respectiv acordîndu-se altor rubrici. Nu putem fi de acord cu o asemenea propunere, ea venind în contradicție cu dorințele multor altor cititori.

— Să sporim numărul de pagini și să introducem fotografii în culori și în interiorul revistei. Am mai arătat de cîteva ori că deocamdată nu putem satisface această cerere, deși ea corespunde atît dorinței cititorilor cît și dorințelor noastre.

— Să publicăm pe copertă fotografia actorului Gerard Barry. Vom ține seamă de această propunere.

— Să publicăm romane sau povestiri de aventuri în imagini fotografice. Vom publica imediat ce vom avea un scenariu care să ni se pară suficient de interesant și de adaptabil acestui gen.

— Să se acorde mai mult spațiu rubricii «Cititorii fotografiază». Deocamdată nu ne stă în putință.

— O anchetă avînd ca temă sezonul estival pe litoral. Tema ni se pare mai potrivită pentru un reportaj sau, și mai curînd, pentru un fotoreportaj; o anchetă am publicat (nr. 21 din 21 mai), axînd-o pe ceea ce a adus nou sezonul estival 1966, în stațiunile de pe litoral.

În încheierea scrisorii sale, corespondentul nostru ne pune o serie de întrebări la care va primi răspunsurile, într-un număr viitor, în cadrul rubricii «Cititorii întrebă».

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Nicu Gh. Rusu, membru C.A.P., com. Todirești, rn. Pășcani: teme diverse, literatură, muzică, cinema; Constantin Ionescu, radiotelegrafist, 21 ani, Năvodari, reg. Dobrogea, bl. A₂, et. 1, ap. 22: cinema, filatelie, ilustrate; Gheorghe Cîmpeanu, proiectant, Cluj, str. Constanța 14: teme diverse, ilustrate; Maria Ștefănescu, asistentă, 21 ani, Institutul de cultură fizică medicală, Mangalia: ilustrate; Liliana Covaci, muncitoare, 20 ani, Timișoara, bd. Eroilor 65, ap. 37: teme diverse; Nuți Dumitrescu, elevă, Galați, str. Brîncoveanu 8: cinema, ilustrate; George Bîscă, vopsitor, Sibiu, str. Berăriei 9: teme diverse, ilustrate; Gabriela Băjenaru, vinzătoare, Buzău, str. Filantropiei 65: teme diverse, ilustrate; Gina Victoria Arion, laborantă chimistă, Ploiești, str. 23 August 104: teme culturale, ilustrate; Joziana Crăciunescu, elevă, Craiova, str. Muncitorului 33: ilustrate; Mica Pahontu, studentă, Iași, bd. Tudor Vladimirescu, bl. 83, sc. A, et. III, ap. 12: teme diverse; Silvia Kiss, laborantă chimistă, 19 ani, Ploiești, cartierul Ștefan Gheorghiu 31: teme diverse; Rudi Cabel, studentă, Constanța, str. Filimon Sîrbu 57: teme diverse; Doina Dușa, tehniciană

o devotată slujitoare a scenei românești

«M-a interesat unele date din viața și creația Aristizzei Romanescu».

Octavian SILAGHI — elev com. Chiribiș, reg. Crișana

Răspunde teatrologul IOAN MASSOFF.

Născută la 24 decembrie 1854 la Craiova, Aristizza Romanescu a făcut parte dintr-un neam de actori. Fiică a lui Costache Dimitriade, unul din primii societari ai Teatrului Național din București, și a actriței Paulina Stavrescu, nepoată a actorilor Maria și Teodor Theodorini, deci vară primară cu cîntăreața de renume mondial Elena Theodorini, soră a actorului și poetului Mircea Dimitriade, discipol al lui Alexandru Macedonski, «Romaneasca», așa cum i-a plăcut să se numească (a fost căsătorită o vreme cu actorul I.A. Romanescu), a dominat scena românească mai bine de un sfert de veac, de la 1878 cam pînă la 1904. Marea sa carieră a început în 1877, o dată cu înființarea Societății Dramatice a Teatrului Național din București. Remarcată de primul director al Teatrului Național, scriitorul nostru clasic Ion Ghica, Aristizza Romanescu a obținut înfruntul mare succes în tragedia **Roma învinsă** de A. Parodi, tradusă în versuri de I.L. Caragiale, interpretînd o tinără vestală, care avea de povestit un vis. Felul cum a rostit versurile tiradei, «cu vocea ei cristalină și caldă, cu pronunția și articulația ei limpede și lămurită, cu atitudinea ei, aci sfioasă, aci plină de avînt», cum consemnează unul

dintre colegii tinerei actrițe, marele actor Nottara, a făcut ca publicul s-o ovacioneze. Ca primă interpretă a lui Spiridon din comedia «O noapte furtunoasă», la încheierea spectacolului Aristizza a apărut pe scenă, ținîndu-l de mină pe Caragiale. Deosebit de prețuită de Vasile Alecsandri, Aristizza a jucat cu mare succes rolurile Getta și Iulia din **Fintina Blanduziei** și respectiv Ovidiu.

Devenită parteneră a lui Grigore Manolescu, marea artistă a înfățișat, la apogeul carierei sale, pe celebrele eroine ale dramaturgiei universale. Ea a fost, alături de Manolescu și de Nottara, Ofeția din **Hamlet**, Julieta din **Romeo și Julieta**, Amalia din **Hoții**, **Maria Stuart** din tragedia lui Schiller, **Desdemona** din **Othello**, **Portia** din **Shylock**, **Luiza** din **Intrigă și iubire**, **Regina** din **Ruy-Bias**, **Dona Sol** din **Ernani** și altele altele, după cum a jucat la premieră pe Zoe din **O scrisoare pierdută** și pe **Anca din Năpasta**.

Multilateral înzestrată, Aristizza a interpretat cu succes roluri în toate genurile dramatice — de la revistă pînă la tragedia antică, teatrul romantic și drama modernă.

Vorbînd, chiar în linii mari, despre Aristizza Romanescu nu se poate să nu pomenim despre activitatea ei de profesoare, sub îndrumarea căreia s-au ridicat generații de actrițe, printre care **Maria Ventura**, **Lucia Sturza-Bulandra**, **Maria Filotti**, **Maria Giurgea**.

Ultimul său rol a fost cel al **Malcăi** din drama **Luceafărul** de Delavrancea; este rolul unei bătrîne infirme, surde și oarbe, așa cum a sfîrșit și actrița, împovărată de nevoi, în vara anului 1918, în fața refugiuului din timpul primului război mondial.

aparatură care „vede și aude“

«Aș dori să mi se explice ce este videomagnetofonul»

Gh. NOAGHIU — Sighișoara

Răspunde prof. univ. SERGIU CONDREA, de la Institutul politehnic din București.

După cum se știe, magnetofonul este un aparat pentru înregistrarea sunetelor pe cale magnetică și redarea lor pentru audiere. Videomagnetofonul, după cum rezultă din combinația de cuvinte care constituie denumirea noului aparat (în care **magnet** se referă la modul de înregistrare, iar **video** și **fon** se referă la imagine și sunetele care se înregistrează), poate să înregistreze, să conserve și să redea atât imaginile cit și sunetele.

Ceea ce e nou și interesant la acest aparat este înregistrarea magnetică a imaginilor animate. Acestea, după cum se știe, se pot înregistra prin fotografiere pe un film cinematografic. Dar pe o bandă magnetică?

Imaginea animată se transmite în televiziune sub formă de semnale electrice, care modulează o undă purtătoare de radio. Aceste semnale traduc în limbaj

electric scena televizată, ca și cum ar citi-o, «literă» cu «literă», cu viteză foarte mare (o «pagină», adică o imagine completă «instantanee», este «citită» în 1/50 dintr-o secundă). La fel sînt traduse și sunetele în limbaj electric, fiind transformate în semnale cu oscilații de frecvențe diferite (între 50 și 15 000 perioade pe secundă).

Deosebirea semnalelor video (pentru televiziune) de cele audio (pentru fonie) constă mai ales în frecvența oscilațiilor ce le conțin. Dacă la sunete frecvența cea mai înaltă audibilă este de 15 000-18 000 Hz, la imaginile mișcătoare, în sistemele actuale de televiziune, frecvențele maxime ajung la 5 milioane Hz pentru televiziunea în alb-negru și la 12 milioane Hz pentru cea în culori. De aceea înregistrarea lor este mai dificilă.

A trebuit să se fabrice benzi magnetice cu o granulație extrem de fină și să se construiască dispozitive de desăfurare foarte precise, pentru ca să se poată înregistra sunetele video de frecvențe atât de înalte. S-au realizat înregistratoare magnetice de televiziune în alb-negru care dau bune rezultate; în același timp s-au făcut și o serie de experimente promițătoare în ce privește televiziunea în culori.

vipere și năpirci

«Există în țara noastră serpi veninoși?»

Erich MORVAY — SIBIU

Răspunde MARTIN HAMAR, doctor în științe biologice.

La noi în țară dintre toate speciile de reptile existente, cele mai primejdioase pentru viața omului sînt considerate speciile din familia **Viperidae**. Viperele sînt serpi care au cite un singur dinte veninos canaliculat, situat pe maxilarele scurte, în legătură cu o glandă cu venin. Cele mai cunoscute la noi sînt:

Vipera berus, care se întâlnește atît la munte cit și în regiunea de dealuri.

Vipera ammodytes ammodytes (vipera cu corn), cea mai mare dintre viperele europene (masculii ajung pînă la 90 cm, femelele fiind mai mici). Trăiește pe pantele stîlcoase cu arbuști de pe malurile apelor (ex. Valea Cernei) și în pădurile de foioase. În mod excepțional este întâlnită în regiunea de deal (Deva).

Vipera ammodytes montandoni (vipera cu corn, opircă) este un locuitor al

regiunilor pietroase și uscate, așa-numitele «canarale» din Dobrogea cit și în «munții» dobrogeni — Măcin, Beștepe.

Vipera ursinii renardi (vipera de stepă, năpircă, scacluciu) este un locuitor al stepelor, uneori întâlnindu-se și în pădurile rare sau în tufșurile dese de **Juncus maritimus** (în Delta — grindul Letea).

În cazul mușcăturilor de vipere se recomandă a se storce bine și a se spăla rana cu un tampon de vată imbibată cu soluție de apă de Javel 2%. Între locul mușcat și inimă se vor pune legături elastice ce se vor muta din loc în loc la interval de 10 minute. Nu se va face nici un efort fizic. Se va da de băut ceai, cafea sau chiar vin cald, bine îndulcite. În cel mai scurt timp se va administra serul antiveninos. În lipsa acestuia, injecții cu ser salin în doze repetate de 20-30 cmc la intervale de 10 minute.

Avînd în vedere pericolul pe care-l prezintă acești serpi pentru om și animale, cunoașterea lor pe baza unor caractere morfologice evidente devine o necesitate pentru fiecare excursionist sau lucrător forestier în regiunile deluroase și montane.

pe scurt

Vasile V. Trif, Petroșeni. 1) Rolul lui Petre în filmul «Răscoala» este interpretat de actorul Ilarion Ciobanu («Setea», «Omul de lîngă tine», «Vremea zăpezilor»). 2) Nimic nu ne oprește, dacă creația respectivului justifică aceasta, să publicăm din nou pe copertă o fotografie a unui actor, după scurgerea cîtorva ani (bineînțeles, fiind vorba și de o fotografie nouă). 3) Am reținut propunerea de copertă pe care ne-o faceți. 4) Dorința dv. a și fost îndeplinită: în cadrul rubricii «Colțul automobilistului» am început să publicăm sfaturi practice pentru automobilisti amatori; desigur însă că nu vom renunța nici la noutățile și curiozitățile automobilistice.

Georghe Tcaciu, Iași. 1) Am să inaugurez rubrica de mici documentare din istoricul orașelor noastre. 2) O rubrică permanentă de curiozități și noutăți din domeniul artei și tehnicii fotografice nu credem că ar fi realizabilă: doar nu apar un număr atît de mare de noutăți în acest domeniu, încît să putem înfăptui o asemenea rubrică. Ceea ce nu înseamnă însă că nu putem da din cînd în cînd cite un grupaj de informații — și o vom face. 3) Păreaea altor cititori este că, dimpotrivă, acordăm prea puțin spațiu cinematografului...

George Zaman, Zimnicea. Autoturismul «Wartburg» este produs în R.D. Germană, la uzinele din Eisenach; «Warszawa», în R.P. Polonă, la uzinele din Zebran (lîngă Varșovia); «Volkswagen», în R.F. Germană, la uzinele din Wolfsburg.

Anghelache Gigel Longin, Roșiori-de-Vede. Florența, capitala Toscanei (în italiană: Firenze), unul din cele mai vechi orașe ale Peninsulei Italice, cunoaște în evul mediu o deosebită înflorire economică. În secolul al XI-lea devine capitală a ducatului Toscana, pentru a se transforma în anul 1115 în republică comunală. Artele, meșteșugurile, comerțul și băncile capătă o mare dezvoltare. În același timp Florența este teatrul unor neîncetate frământări sociale rezultate din luptele de clasă dintre breslele mari (negustori, zărați și cămătari: «il popolo grasso») și breslele mici (meșteșugari și plebea orașului: «il popolo minuto»). Puterea a fost acaparată de «il popolo grasso», care a sprijinit pe guelfi în lupta dintre papalitate și împărații germani. În secolul al XIV-lea se dezvoltă în Florența industria postavului, creîndu-se totodată primii germani ai producției industriale capitaliste, care aduce cu sine și primele mișcări muncitorești cu caracter revendicativ (amintim răscoala ciompiilor — 1378). În epoca Renașterii, Florența devine cel mai important centru al științei și artei italiene — și nu numai italiene. Dezvoltarea aceasta începe în secolul al XIII-lea, atîngînd culmea înfloririi în secolele al XV-lea-XVI-lea.

Aici au trăit și au creat: Dante, Petrarca, Boccaccio, Brunelleschi, Alberti, Donatello, Ghiberti, Michelangelo, Verrocchio, Botticelli, Leonardo da Vinci și alți scriitori, arhitecți, pictori, sculptori și gravori iluștri. E necesar să amintim înca un nume celebru: cel al familiei de bancheri Medici, care a deținut puterea din anul 1434 și din rîndurile căreia unii, ca Lorenzo Medici (Magnificul), au sprijinit în mod deosebit dezvoltarea artelor. În zilele noastre Florența continuă a fi unul din principalele orașe ale Italiei: industrie foarte dezvoltată, universitate celebră (datează din 1391), numeroase monumente care atrag turiști din întreaga lume. Florența are aproape jumătate milion locuitori.

Yvonne Loreny, Lugoj. Desigur, este un urmaș al aceleiași familii care a dat țării atîția bărbați celebri, stabilită la noi în țară în secolul al XVI-lea. Primul Cantacuzino al cărui nume ne este cunoscut a fost Mihail Cantacuzino supranumit Șeitan-Oglu (în turcește: fiul dracului), de origine greacă, mort în 1578, stolicul constantin Cantacuzino (1650-1716), frații acestuia, domnul Serban Cantacuzino și spătarul Mihail Cantacuzino (intemeietorul școlii de la Colțea (1650-1716), cronicarul Mihail Cantacuzino (1723-1787), juristul Matei Cantacuzino (1854-1925), savantul dr. Ioan Cantacuzino (1863-1934). 2) Despre profesorul Amza Jianu și opera sa vom publica un material separat.

Constantin Lambrino, Tîrnăveni. În ce privește jocul de remy nu există un regulament fix, ci, conform proverbului. «cite bordeie — atîtea obicei». Ca tare, regulile se stabilesc, prin bună înțelegere, de către participanții la acest joc, care are foarte multe variante. În ce privește invitația de a vizita podgoria și crama dv., am reținut-o și-i vom da curs... la toamnă. În orice caz vă mulțumim de pe acum pentru prilejul ce ni-l oferiți de a degusta la el acasă vestitul vin de Tîrnave.

Carmen Pilat, Secuieni (Roman). 1) Filmele vechi sînt depuse la Arhiva Națională de filme, unde sînt păstrate în cele mai bune condiții. Cele mai valoroase dintre ele sînt prezentate la «Cinematocă» ori în cadrul difuziunilor emisiunii ale Televiziunii și, uneori, în reluări, pe ecranele cinematografoanelor. 2) Despre acrită de care întrebați ne vom interesa și vă vom scrie separat.

cosmică

ORIZONTAL: 1) Astrul zilei — Referitori la cosmos. 2) Stea de cinema — Unul din sateliții lui Saturn. 3) Toiagul lui Bachus — Cer fără stele. 4) Obicei statornic (pl.) — Țincuit cu stele. 5) Steaua de pe stemă — Plantă agățătoare! — Ler! 6) Nord-nord-est — Podoaba lui Saturn — În duet! 7) Cotidian — A tutei (reg.). 8) Diminutiv feminin — Guri vulcanice. 9) Univers — Par din vie. 10) Rotație — Dîșii — Nota traducătorului. 11) Perioadă mare de timp — Adumbrire cosmică. 12) Roată de scripete — Privește! — Stradă (abr.). 13) Ținc — Cea cosmică se plimbă printre stele — Posezi. 14) Mări mici — Comparație — Cîntecul greierului. 15) A degaja lumină și căldură — Pegas (pl.). 16) Lume (reg.) — Întreprinderea optică română — Casa călătorului. 17) Cu stea în frunte (fig.) — Constelație vizibilă în emisfera boreală. 18) Personificarea pămîntului la romani — Care are reacție bazică. 19) Măsoară... cu lumină distanțele cosmice — Aștri — Acoperit cu stelute albe și reci. 20) Verbul stelelor la ora înșierii — Zeița astronomiei în mitologia greacă.

VERTICAL: 1) A șasea planetă a sistemului solar — Situat între planete. 2) Îngemănare iluzorie a cerului cu pămîntul — Lumina solară înainte de răsărit — Loc pentru evoluția unor anumite stele. 3) Afla-te-n zona gravitațională — Ca un soare. 4) A măcina — Pivă — Oraș în India — Car astral. 5) La est de est! — Copacul luceafărului poeziei românești — Frumosele...-nou, corespondent popular pentru prima fază a Lunii — Anul trecut (abr.). 6) Pronume — La prînz! — În acest loc — Chip cioplit — El și ea! 7) Cam popular — Căpetenie arabă — Mamifer de la polul nord — Fantastic. 8) Nebuloasă — Patria lui Ulise — Ca azurul! 9) A opri — Soare la vechii egipteni — Navă avariata — Un fel de cui. 10) A descoperi... «Steaua fără nume» — Așcuțiș — Fetișcană. 11) Aparținind vechii Italii — Spațiu cosmic — Cel mai bun — Rivalul «Lucefărului» într-o dragoste pămîntescă. 12) Cîinele mic — Uranus — Boltă cerească (poet.) — Rege în Wessex

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												

(sec. VII). 13) Înăuntru — Drumuri — Cuvinte mai puțin cunoscute: TIRS, TUI, NAT, ANUR, CAN, HAC, INI.

Toma MICHINICI

dezlegarea jocului «UF, CĂLDURILE!», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) LIMONADA — SULF. 2) ÎNOTATORI — NAR. 3) TORIDA — SUCURI. 4) OD — CURA — LA — GP. 5) ROZ — F — HUILA — T. 6) ARAD — F. — MEDICI. 7) L — RACORI — UTA. 8) CANICULAR — LC. 9) VAN — NUDA — ADIO. 10) ARDOARE — C — IMN. 11) CA — ASI — CONIAC. 12) AGILE — ROSU — NE. 13) NINA — SIST — RED. 14) TAS — ACU — IR — SI. 15) ALOV — OLANESTI. 16) ELES-TEIE — AI. 17) S — ALIAT — SOL — P. 18) OSTILE — ESTIVAL. 19) BAIESI — SINAIA. 20) ATERIZAT — ATAC.

carnet automobilistic

inovații posibile și imposibile

Deși a trecut mai bine de un an de la închiderea expoziției internaționale de transporturi și de circulație de la München (R.F. Germană) sau poate tocmai de aceea, preocupările de a transpune în viață unele din fostele exponate care au cucerit aprecieri se fac tot mai simțite. Dintre sute și sute de soluții, mari și mici, câteva se impun și viața le confirmă. Iată-le

■ Utilizarea mașinilor electronice de calcul pentru dirijarea circulației. Pînă în prezent ele sînt folosite la New York în 2 cartiere, la Paris și la Viena. Se fac pregătirile necesare la Londra și Frankfurt.

■ Un robot care sancționează staționarea, peste limitele permise, în locuri în care parcatul e interzis, împingînd automobilele în culpă pînă pe o stradă laterală. Nu a fost folosit în practică, pentru că a stîrnit proteste. După 3 cazuri reușite, a împins o mașină înfrînată și a fost necesară plata de despăgubiri proprietarului, pentru cauciucurile stricate.

■ Un autovehicul anti-șoc produs de o firmă italiană care a produs senzație datorită unei caroserii nedeformabile în partea centrală și cu o serie de dispozitive care exclud lovirea, în caz de accident, a persoanelor aflate lângă șofer și a acestuia (volan telescopic, parbrize deformabile etc.) s-a dovedit a fi complet nepractic, deoarece partea deformabilă a caroseriei are o uzură foarte rapidă (sub 10 000 km).

Alte realizări mai puțin spectaculoase sînt aplicate pe scară largă, dar ele sînt mai puțin interesante: frigider alimentat de baterie, saltele pneumatice pliante pentru dormit în mașină, televizor (numai pentru locurile din spate) etc.

Ing. V. IOANID

sfaturi practice

1. Cînd alimentați, în plină vară, nu umpleți rezervorul niciodată pînă sus. Lăsați totdeauna un spațiu de aer echivalent cu capacitatea a circa 3-4 litri de benzină. Dacă nu veți proceda astfel și scurtă vreme după alimentare nu veți circula (pentru a consuma din com-

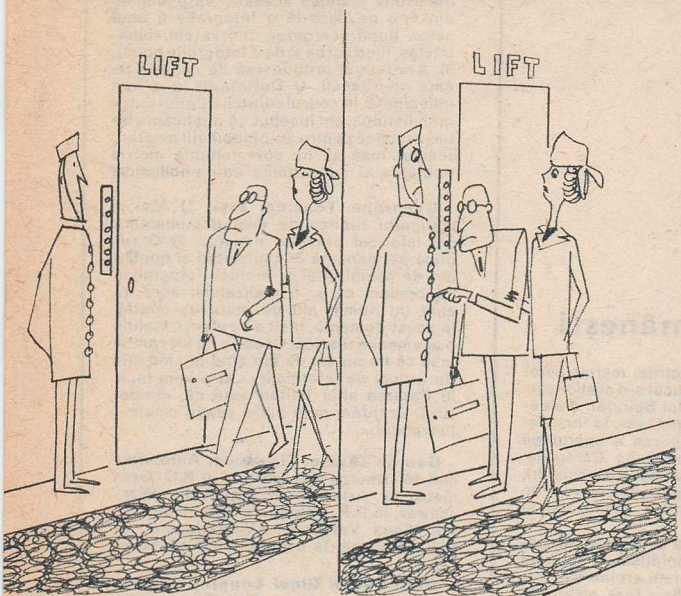
bustibil), ci veți staționa, atunci din cauza căldurii benzina va crește în volum și se va revărsa.

2. Dacă aveți rezervorul de carburant în fața mașinii, obișnuiți-vă ca, după facerea plinului, să lăsați capota deschisă pînă ce plătiți benzina depozitarului. Așa nu veți avea niciodată miros de benzină în interiorul automobilului. Neplăcerea aceasta provine totdeauna de la vaporii pe care benzina i-a degajat în timpul alimentării și care nu au vremea necesară să se împrăștie.

3. Dacă nu aveți la îndemînă o pîlnie, atunci cînd turnați benzina dintr-o canistră în rezervor, fixați o pungă de plastic cu ajutorul unui elastic în jurul gîtului canistrei, căiați fundul acestei pungi și introduceți-o în orificiul rezervorului. Nici un strop de benzină nu va cădea alături!

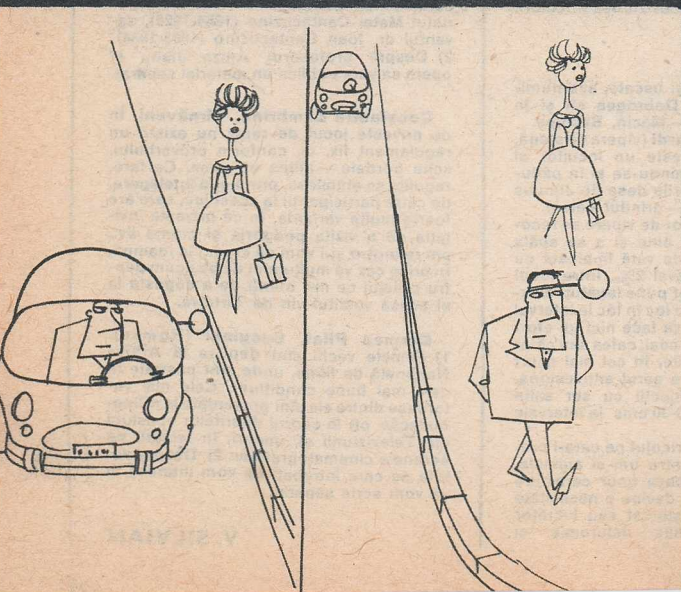
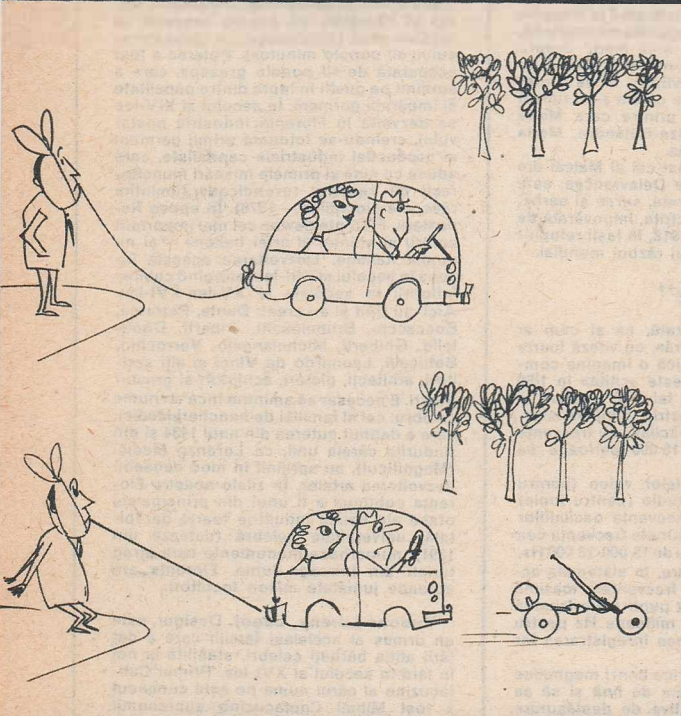
4. Radiatorul curge puțin. Etașarea lui provizorie se poate efectua cu miez de piine frămîntată.

5. În timpul drumurilor lungi, pe căldură mare, interiorul mașinii se încinge foarte tare. Mult mai răcoros veți călători dacă captonați scau-

umor

de Nell COBAR

CUPA REVISTEI „FLACĂRA” N CIFRE

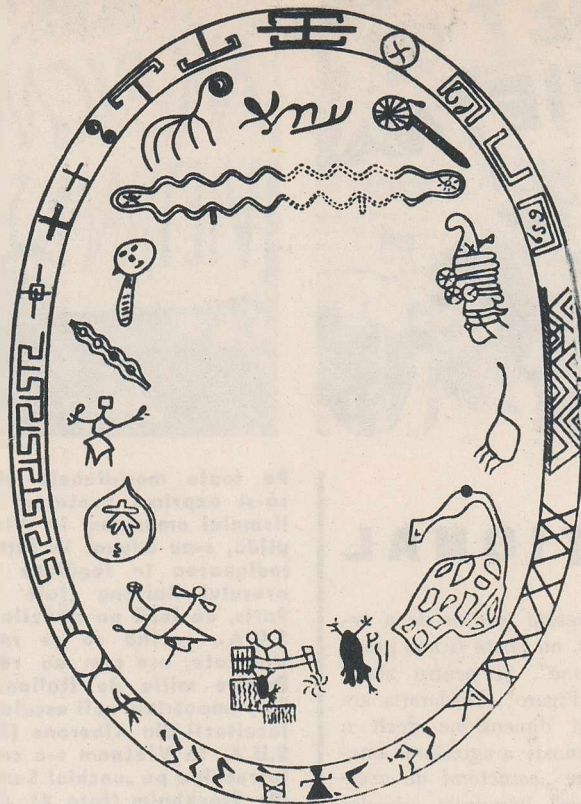
Așa cum am mai amintit, cupa oferită de redacția revistei noastre echipei din prima categorie a campionatului republican de fotbal pentru cele mai bune rezultate obținute în deplasare, a revenit echipei campioane *Petrolul*. Iată punctajele realizate de primele 3 clasate în disputa pentru cupa oferită de «Flacăra»:

1. <i>Petrolul</i>	13	4	5	4	12:14	13
2. <i>Dinamo</i>	13	3	6	4	14:10	12
3. <i>Rapid</i>	13	4	1	8	15:20	9

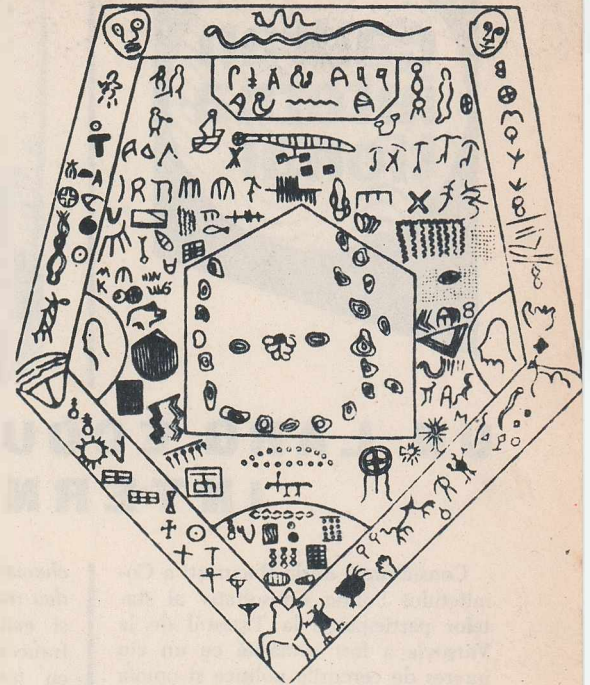
Iată și câteva cifre care ilustrează, din păcate, că handicapul jocului în deplasare cîntărește încă prea greu în jocurile primelor noastre echipe. Din 182 meciuri jucate pe terenul adversarului s-au câștigat doar 23 (12,6 la sută), s-au terminat la egalitate 42 (23 la sută) și s-au pierdut 117 (64,4 la sută). În meciurile jucate în deplasare, s-au marcat 145 de goluri (în medie nici măcar un gol de fiecare meci!) și s-au primit 358 (aproape 2 goluri de fiecare meci), cu excepția echipei *Dinamo* (golaveraj 14:10) toate celelalte echipe au în deplasare un golaveraj negativ. A primit cele mai multe goluri echipa *Siderurgistul* (41) și... tot ea a marcat cele mai multe (15) la egalitate cu *Rapid*. Cele mai multe meciuri egale în deplasare le-a realizat *Steaua* (7), dar tot ea, împreună cu *Crișul*, *Știința-Craiova* și *Farul*, n-au obținut nici o victorie pe terenul adversarului. În sfârșit, mai consemnăm faptul că nici o echipă n-a obținut mai mult de 13 puncte din 26 posibile (*Petrolul*) și că maximum de victorii (*Petrolul* și *Rapid*) este de 4 din cite 13 meciuri.

Constatînd încă o dată că rezultatele slabe obținute de echipele noastre frunțase în deplasare nu sînt pe deplin justificate de avantajele pe care adversarul le are jucînd pe propriu-teren și cu propria-i galerie, ne exprimăm speranța că în viitorul campionat, o dată cu creșterea în general a nivelului fotbalului românesc, vom înregistra un reviriment și în ce privește rezultatele obținute în deplasare.

E.D.

Cercul «zodiacal» de pe stîncă. De subliniat reprezentarea calului și a călărețului.

Gravură colorată de pe un dolmen pictat de la Piedra Pintada.

„piedra pintada”

— un semn de întrebare

Un enigmatic monument «ne-american» descoperit cu ani în urmă — în 1924 de expediția Koch-Grümburg — studiat abia în ultimii 15 ani, stîrnește curiozitatea cercetătorilor și a călătorilor. Situată pe Rio Parime, în nord-vestul Braziliei, în apropierea frontierei cu Venezuela, Piedra Pintada nu și-a dezvăluit încă taina. Localnicii nu știu despre ea nimic — nici una din legende lor nu o amintește.

OUL DIN CÎMPIE

«Ai putea spune că o uriașă pasăre, acoperind cu aripile-i jumătate din cer, și-a făcut cuibarul pe-o imensă platformă adunată din sfîrîmături de rocă și nisip, lăsînd apoi aici un gigantic ou de piatră...» Cu aceste cuvinte medicul expediției Koch-Grümburg își nota în carnetul său de observații, în luna august a anului 1924, evenimentul descoperirii ciudatului «monument», denumit de către pușinii localnici care îl cunoșteau «Piedra Pintada» — stîncă pictată.

Au trebuit să treacă mai bine de 25 de ani, pînă ce alți oameni de știință să se apropie de «complexul» de la Piedra Pintada, inițind un studiu care este departe de a se fi epuizat. Stîncă, de formă elipsoidală, cu diametrul cel mai lung de aproape 100 de metri, cu o înălțime de 30 de metri și o lățime de aproximativ 80 de metri, nu i-a izbit pe exploratori numai prin neobișnuita sa formă, ori prin faptul că se ridică uriașă și solitară pe patul ei de sfîrîmături de rocă și nisip în mijlocul unei cîmpii dezolante, ci și prin particularitățile sale. Printre acestea se înscriu: căi de acces tăiate ca niște tuneluri, peșteri cu oseminte și pentru

practicarea unui cult de mult scîns, platforme amenajate artificial și nenumărate inscripții și picturi rupestre. Fiecare dintre cele trei platforme descoperite aici poartă cite un dolmen asemănător celor din Bretonia sau regiunea muntoasă a Algeriei. Printre imaginile figurative de pe Piedra Pintada, șarpele, broasca țestoasă, soarele se repetă cel mai des. Șarpele de pe una dintre suprafețele de piatră acoperite de desene măsoară mai bine de 7 metri lungime. Exploratorul și omul de știință francez M. Homet, care l-a descris, îi acordă o semnificație legată de concepțiile cosmogonice ale celor care au «lucrat» stîncă de pe Rio Parime. Multiplele inscripții amintesc de vechi semne egiptene, ebraice, sumeriene, celtice. Există de asemenea o certă similitudine între «literele» bizarelor inscripții de la Piedra Pintada și scrisul vechi irlandez, propriu culturii numite Danan.

DESCIFFRÎND «CARTEA DE PIATRĂ» A AMAZONIEI

Prezența a peste 600 mp de picturi și inscripții — pe o suprafață lustruită de stîncă, într-o aglomerare și la un mod de prezentare nemaiîntîlnit în întreaga lume — justifică titlul de «carte de piatră a Amazoniei», acordat uneori «oului» pictat de pe Rio Parime. Semnele gravate aici ne duc cu gîndul la un sistem de numerație a cărui cheie încă nu s-a găsit.

La început, o serie de cercetători grăbiți au considerat semnele niște simple «mîzgăleli» ale unor băștinași. Ulterior s-a văzut că o asemenea impresie fusese superficială, pentru că băștinașii din jurul Piedrei Pintada nu au folosit și nu folosesc nici un fel de scris propriu — și în special pentru

că pe Piedra Pintada sînt reprezentate animale și simboluri care nu au nimic comun cu lumea preistorică sau antică a Americii de Sud: cai, căruțe, roți — ba chiar nici cu așezarea geografică a regiunii (discul solar al anului reprezentat cu cele patru anotimpuri caracteristice altor zone ale globului) etc.

De altfel, trebuie să subliniem că se uzează de o tehnică de reprezentare a figurilor similară cu cea utilizată în Egipt în mileniiile 3 și 4 î.e.n.

Dornici să-și explice aspectele cu totul neobișnuite întîlnite la Piedra Pintada, cercetătorii au studiat și mormintele vechi găsite în apropiere. Ele au relevat existența unor urne funerare duble — osemintele fiind vopsite cu oculoare roșu. Ritualul de înmormîntare folosit, vechi de milenii, este același cu cel utilizat altădată de vechii germani sau de cretanii. Dar alte elemente care să vorbească mai mult despre oamenii care au acoperit cu desenele lor dolmenele și fațadele Piedrei Pintada, încă nu s-au găsit.

DAR CONCLUZIA?

Inscripțiile, gravurile rupestre, desenele și mormintele găsite la Piedra Pintada de ultimile expediții vorbesc despre o cultură aparte, căreia nu i s-a putut găsi pînă acum locul convenit în contextul culturilor Americii precolumbiene. Studiile întreprinse pînă în prezent nu au permis să se tragă vreo concluzie. Piedra Pintada este deocamdată «un corp străin» — nimic din ce se întîlnește aici nu se leagă cu evoluția culturii băștinașilor din jur. Curiozitate arheologică, semn de întrebare rămas în picioare și subiect de ipoteze pasionante, Piedra Pintada își așteaptă mai departe cercetătorii.

D. TODERICIU

nele și spetezele acestora cu cearceafuri albe. Chiar și părțile metalice ale tabloului de bord se pot îmbrăca în huse albe. Diferența de temperatură astfel obținută este considerabilă.

6. Prin fixarea a două bucăți de folii de cauciuc în spatele roților din față (cum se pun de obicei la roțile din spate ca să nu se stropească atît propria mașină cît și mașina care vine în urma noastră) vom feri de rugină atît șasiul cît și ușile.

7. Unii conducători se plîng de volanele prea netede, prea lustruite. Remedii există: mănuși speciale, husă de piele de căprioară pentru volan etc. ...O altă soluție este înfășurarea de liță subțire cu izolație de plastic, pe tot volanul. Sînt necesare circa 70 metri de liță și puțînă răbdare. Rezultatul însă este foarte bun. Volanul astfel aranjat are o priză ireproșabilă.

8. Dacă sînteți foarte obosit seara și mai aveți mult de condus, cîntați! Cîntați în gura mare și tare. Nu are vreo importanță ce anume cîntați sau dacă vocea dv. place celorlalți pasageri din mașină.

F. BRANDRUP

UN LARG ECOU INTERNATIONAL

Consfătuirea de la București a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia a fost urmărită cu un viu interes de cercurile politice și opinia publică din întreaga lume. Documentele adoptate de țările reprezentate la Consfătuire — Declarația cu privire la agresiunea S.U.A. în Vietnam și Declarația cu privire la întărirea păcii și securității în Europa — au un ecou mondial pe măsura importanței lor deosebite pentru mobilizarea popoarelor la lupta împotriva politicii agresive a imperialismului american și a altor forțe reacționare.

Presa internațională a remarcat analiza aprofundată pe care o fac cele două Declarații problemelor abordate, măsurile și propunerile de o mare însemnătate pentru pace, pe care ele le conțin.

Condamnarea categorică a crimelor comise de agresorii americani în Vietnam și măsurile privind sprijinirea poporului vietnamez în lupta pentru libertatea, unitatea și independența țării sale au fost primite cu o deplină adeziune de masele populare de pretutindeni, preocupate de soarta păcii mondiale și indignate de acțiunile criminale ale imperialiștilor din S.U.A. „Marele și căldurosul sprijin al țărilor participante la Tratatul de la Varșovia și al altor țări frățești — se spune în editorialul ziarului vietnamez «Nhan Dan», organul Comitetului Central al Partidului celor ce muncesc din Vietnam — încurajează armata și populația din întregul Vietnam dându-le mări multă forță de luptă”. Ziarul apreciază Declarația și măsurile pe care le conține ca „un mare sprijin colectiv al țărilor socialiste frățești acordat poporului vietnamez în lupta împotriva războiului barbar al imperialiștilor americani”.

Reprezentând, după cum scrie ziarul „Pravda”, „o demonstrație a hotărârii țărilor socialiste de a acționa împotriva imperialismului în numele libertății, fericirii și progresului popoarelor”, Declarația are o semnificație foarte largă. Ea „înscrisă — după cum se exprimă ziarul italian «Unità» — un element nou, de mare importanță, în ultimele și dramaticele evoluții ale situației internaționale... Statele Unite și aliații lor se găsesc astfel în fața unui fapt nou, care trebuie să conducă la reflecție... Avertismentul dat agresorilor imperialiști,

chemarea adresată tuturor de a vedea realitățile, nu poate fi mai gravă și mai solemnă”. Și pentru ziarul francez „Le Figaro”, Declarația are cu totul altă dimensiune decât o simplă condamnare a agresiunii americane. Ea are „caracterul de avertisment solemn” împotriva crimelor pe care agresorii americani le comit în Vietnam. Același idee este subliniată și de ziarul „l'Humanité”, care scrie că Declarația semnată la București „are valoarea unui avertisment care, în împrejurările actuale, comportă un caracter de o gravitate deosebită”.

Deși la mii de kilometri depărtare, Europa nu poate, evident, rămâne indiferentă față de ceea ce se petrece în Vietnam. Este, în același timp, cu atât mai natural ca ea să nu-și neglijeze propriile probleme. Grijă pentru pacea generală presupune preocupare pentru securitatea în Europa, fiind cunoscut că relațiile dintre țările europene exercită o mare influență asupra situației din întreaga lume. Remarcând, așa cum face de pildă agenția „France Presse”, că Declarația cu privire la întărirea păcii și securității în Europa conține „o analiză exhaustivă” a situației de pe continentul nostru și „face propuneri proprii menite să ducă la destindere”, observatorii și factorii de răspundere din diverse țări ale lumii, și cu deosebire din Europa, studiază cu atenție modul în care importantul document stabilește elementele ce subminează securitatea europeană, perspectiva în care el abordează problemele continentului și măsurile active pe care le preconizează în vederea întăririi păcii. Ziarele europene, ca și cele americane, au inserat și comentat viu pasajele din Declarație în care este subliniat prejudiciul adus păcii și securității europene și generale de acțiunile Statelor Unite, de amestecul lor în treburile interne ale altor state prin încălcarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta. Soluționarea problemelor continentului nostru și statornicirea unui climat de destindere nu pot fi concepute fără respectul principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Aceasta este una din cele mai remarcate aprecieri ale Declarației. În raport cu ea, accentul ce se pune în document pe necesitatea

Pe toate meridianele globului, opinia publică mondială continuă să-și exprime protestul împotriva acțiunilor criminale ale imperialismului american în Vietnam. Numeroși locuitorii ai Londrei, de pildă, s-au adunat în fața ambasadei S.U.A. pentru a-și manifesta indignarea în legătură cu bombardarea periferiilor Hanolului și a orașului Halfong (foto 1). Un grup de americani ce locuiesc la Paris, au ieșit pe străzile orașului, cu prilejul Zilei Independenței S.U.A., cerând să se recunoască poporul vietnamez dreptul la libertate, așa cum au revendicat-o și S.U.A. în 1776 (foto 2). Printre mii de italieni care au demonstrat pe străzile orașelor lor, împotriva noului escaladări a războiului din Vietnam, s-au aflat și locuitorii din Alberona (foto 3). Revolta față de nolle barbarii ale S.U.A. în Vietnam s-a concretizat și în aprinderea unei păpuși ce-l întruclupa pe „unchiul Sam”, în fața reședinței ambasadorului american din Stockholm (foto 4). Cu prilejul recente sale vizite la Canberra, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Dean Rusk, a fost întâmpinat cu pancarte ce condamnău politica agresivă a Statelor Unite (foto 5).

ca soluționarea problemei germane să fie rezultatul apropierei celor două state germane, pornindu-se de la realitățile existente, apare multor comentatori logic și întemeiat.

De o apreciere deosebită se bucură în coloanele presei internaționale căile pe care le indică Declarația pentru crearea prin eforturile tuturor statelor europene, a unor garanții trainice păcii și securității Europei. A atras atenția, îndeosebi, apelul la dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate între statele europene, la intensificarea legăturilor economice și comerciale și a contactelor de altă natură, la desființarea comunității a alianțelor militare existente, la lichidarea bazelor militare străine, retragerea tuturor trupelor de pe teritoriile altor state în limitele frontierelor lor naționale și la convocarea unei conferințe general-europene pentru discutarea problemelor securității în Europa.

Sintetizând importanța acestui document, ziarul polonez „Trybuna Ludu” scrie: „Fiecare rînd al Declarației — apel și în același timp program de acțiune — pune în evidență grija pentru viitorul pașnic, liniștit și în siguranță al Europei

și al lumii”. Ziarul francez „Combat” apreciază că Declarația reprezintă „un efort lăudabil pentru a pune capăt unei divizări a Europei ce desfide din ce în ce mai mult bunul simț”. Comentînd Declarația, săptămînalul britanic „Tribune” este de părere că „un nou spirit pătrunde în atmosfera europeană”. „Planul de la București” — cum este denumită frecvent în presa mondială Declarația cu privire la întărirea păcii și securității în Europa — „oferă — după părerea ziarului italian «Il Tempo» — atât în formă cît și în conținut, aspecte noi, nu lipsite de interes, care oglindesc importanțele evenimente petrecute în situația europeană”. Pentru ziarul „Times”, documentul „oferă o platformă largă”, iar pentru cotidianul francez „L'Aurore” el „se caracterizează prin amplitudinea deschidere în direcția unei destinderi”. Iar ziarul iugoslav „Politika” relevă; „Privite din punct de vedere al problemelor discutate și al țelurilor lor, declarațiile adoptate sînt unice. Ambele adresează apeluri la pace, ambele tind spre pace”. Acestea sînt, în fond, țelurile și esența celor două documente elaborate la Consfătuirea de la București.

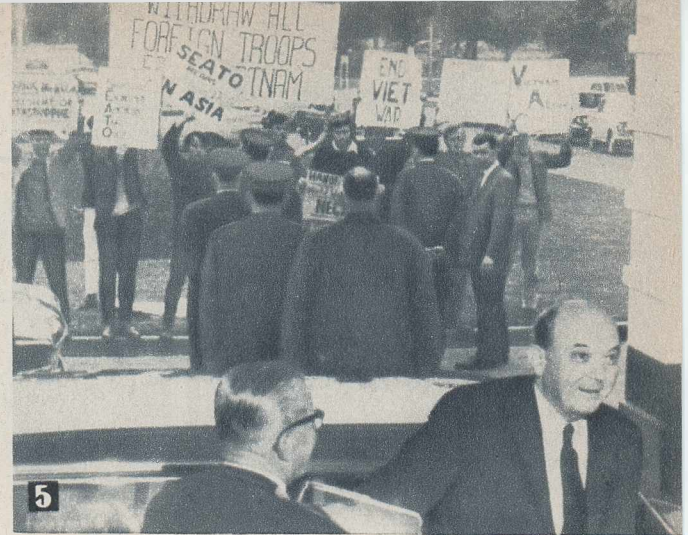
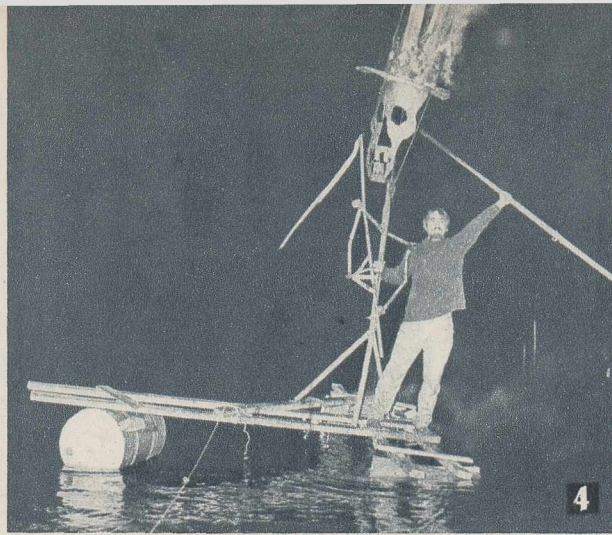
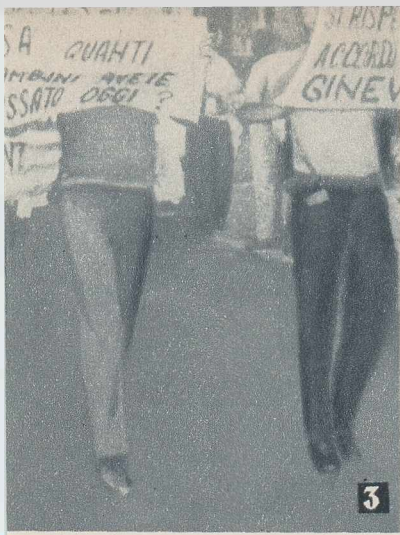
casele culturii

— corespondență din paris —

Actualmente există în Franța șase case ale culturii deschise publicului: prima în ordine cronologică a fost cea de la Le Havre, urmată apoi de cele de la Amiens, Bourges, Caen, Paris-Montmartre și, în fine de cea de la Thonon, inaugurată la 4 iunie a.c. Alte cinci case ale culturii sînt aproape de a fi terminate la St. Etienne, Rennes, Reims, Nevers și Firminy. În total, potrivit programului prevăzut pentru întreaga Franță, vor exista 40 de asemenea case, construite

prin contribuția statului și a municipalităților (printre altele și la Strasbourg, Lille, Toulouse, Lyon, Bordeaux, Marsilia).

Ministerul pentru problemele culturale, în decretul de constituire a caselor culturii, a definit scopul lor în felul următor: să facă accesibile și cunoscute categoriilor largi ale populației un număr cit mai mare de capodopere ale umanității, accentul punîndu-se pe valorile artistice ale Franței. Provincia va dispune

În acest fel de instituții culturale de calitate, de care nu dispunea înainte decât capitala țării. Casele culturii vor fi înzestrate cu instalațiile cele mai adecvate, care să permită o gamă largă de manifestări culturale în domeniile cele mai variate ale activității cultural-artistice: teatru, cinematograful, săli de expoziții, de conferințe și de concerte, bibliotecă și săli de lectură, discotecă și săli de audiții. Pe lângă fiecare centru va funcționa, de asemenea un café-bar și un restaurant.

Casele culturii pot fi frecventate de orice persoană, fără deosebire de vîrstă, sex sau condiție socială. Pentru aceasta este suficientă o taxă anuală de înscriere, mai mult simbolică, de 6 franci de persoană. Pentru spectacolele teatrale și concerte se percep taxe de intrare relativ moderate — opt franci; pentru vizitarea expozițiilor, accesul la bibliotecă sau discotecă, cit și pentru audierea conferințelor, membrii casei nu plătesc nici un fel de taxe de intrare.

Casa de la Amiens (Picardia), inaugurată acum două luni de ministrul de stat pentru problemele culturale, André Malraux, are astăzi, la o populație de 90 000 de locuitori, mai mulți abonați decît Comedia Franceză din Paris — 6 688. În galeria de expoziții a acestei case au fost prezentate pînă acum o serie de ta-

blouri împrumutate de la Muzeul Luvru. Casa are o sală de teatru cu 1 150 de locuri, unde Teatrul de Est din Paris a prezentat, în cadrul unui turneu, tragedia „Machbeth” de Shakespeare.

Aceste case ale culturii nu trebuie confundate cu casele tineretului și culturii, mult mai modeste ca mijloace și posibilități, dar al căror număr se ridică de pe acum la 600, urmînd ca pînă în 1970 numărul lor să sporească la 1 000.

Casele tineretului și culturii au fost create printr-o circulară ministerială din 8 mai 1945, avînd menirea de a ocupa timpul liber al tineretului prin felurite activități artistice, sportive, educative. Una din cele mai moderne și mai active case ale tineretului și culturii este cea de la Colomnes, oraș cu 80 000 de locuitori, din apropierea Parisului. O clădire mare cu trei etaje și un spațiu util de 5 000 mp adăpostește o sală de spectacole cu 475 de locuri, o sală de sporturi, o discotecă cu instalații de ascultare individuală sau în colectiv, o bibliotecă, săli de conferințe și de cursuri pentru limbi străine, o sală de desen și de pictură, un atelier fotografic, o mică grădină cu plante exotice, camere de oaspeți pentru vizitatori în trecere, o terasă-cafenea și un restaurant cu 160 locuri.

Georges DASCAL

orientare, ea este evidentă. Noul guvern s-a autodenunat drept un cabinet de „tehnicieni”, dar faptul că un general, Iuan Ongania, a fost numit președinte al țării, iar protagoniștii loviturii de stat au primit posturi ministeriale-cheie, demonstrează că militarii sînt hotărîți să dețină — direct sau indirect — întreaga putere. Mijloacele folosite în acest scop sînt revelatorii. Constituția a fost înlocuită cu un așa-zis „act revoluționar”, pe temeiul căruia noul președinte cumulează puterea legislativă, executivă și judiciară; partidele politice au fost interzise, concomitent cu dizolvarea parlamentului. Represiunile la care sînt supuse elementele democratice au continuat și rînd măsurilor arbitrare.

În prezent, noul regim depune eforturi pentru a croi loviturii de stat o haină „instituțională”. În acest sens se urmărește „legalizarea” regimului (s-a promis că „unele partide” vor putea participa la viața politică) și — concomitent — încorsetarea opoziției organizațiilor progresiste. Căci lovitura de stat a avut ca obiectiv principal acela de a bara acțiunile forțelor democratice care, în ultimul timp, organizaseră mișcări revendicative de amploare națională. Ziarul american *Christian Science Monitor* scrie că militarii au acționat pentru interesele oligarhiei. Ziarul relevă că latifundiarii aveau, patronii industriali și comerciali

urmăresc să îndepărteze masele largi de la viața politică. Și, pentru că peronismul are o greutate specifică importantă în desfășurarea acțiunilor muncitorești, lovitura de stat a fost îndreptată în mod special împotriva acestuia.

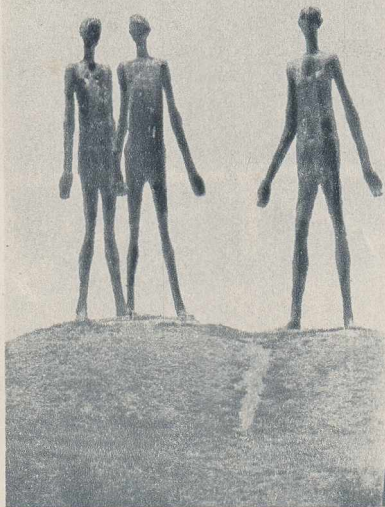
Dar, după lovitura de stat a intervenit o situație paradoxală — determinată de o vădită apreciere între militari și peroniști. Nu e vorba de o inconsecvență a militarilor, ci de o manevră a lor. Folosind politicianismul unor lideri peroniști ahtiați după putere, noul regim le oferă „hимерa acesteia” (*Le Monde*) cu intenția de a-i folosi pentru zăgăzuirea acțiunilor de luptă ale membrilor de rînd ai mișcării peroniste.

„Există puține țări la sud de Rio Grande — scrie publicistul francez Marcel Niedergang, specialist în problemele Americii Latine — unde intervenția armatei în viața politică să fi fost mai constantă și mai agresivă ca în Argentina”. Niedergang subliniază că, în realitate, militarii au fost deținătorii puterii chiar și atunci cînd nu se aflau efectiv la putere.

Iar, prin caracterizarea modului de obținere a puterii de către militari, colonelul Perlinger nici măcar n-a fost original...

Eugen POP

În memoria celor 1 700 000

Cu începere de la 4 iulie și în continuare pînă la sfîrșitul lunii, în toate orașele și satele Iugoslaviei au avut și au loc manifestări închinată împlinirii a 25 de ani de la izbucnirea insurecției armate împotriva cîmpitorilor fasciști, insurecție organizată și condusă de Partidul Comunist din Iugoslavia, care a reușit să mobilizeze în jurul său masele cele mai largi ale poporului, ridicîndu-le la o curajoasă luptă împotriva armatelor hitleriste, superioare din punct de vedere numeric și al armamentului.

Adunări solemne, simpozioane, conferințe, mitinguri, dezveliri de monumente, depuneri de coroane la mormintele eroilor și martirilor căzuți în lupta antihitleristă, au loc în aceste zile în toate republicile și regiunile Iugoslaviei. Expoziții speciale, spectacole și festivaluri cultural-artistice, precum și diferite întreceri sportive completează seria manifestărilor prin care popoarele Iugoslaviei cinstesc memoria celor 1 700 000 fii ai lor căzuți în lupta pentru libertate.

În fotografia alăturată, o imagine a impresionantului monument, înalt de aproape 10 metri, ridicat pe o colină din cîmpia Begăi, în apropierea localității Titel, în memoria eroilor antifasciști ucși aci de hitleriști. Monumentul este opera sculptorului Iovan Soldatovici.

Fotografii de V. SAVIN

„În numele forței pe care o dețin...”

În noaptea de 27 spre 28 iunie — cînd comandanții militari argentinieni au trecut la faza finală a pregătirilor pentru lovitura de stat, la reședința fostului președinte Arturo Illia s-a prezentat generalul Rodolfo Alsogaray, comandantul corpului de armată nr. 1, cu o suită de opt coloneli, somîndu-l pe președinte să-și dea demisia. Corespondentul agenției *France Presse* a relatat dialogul următor care — potrivit unui martor al scenei — a avut loc între Illia și unul din coloneli:

— În numele forțelor armate vă cer să demisionați — spune colonelul Perlinger.

— Dumneavoastră nu reprezentați forțele armate — replică președintele.

— Rectific — răspunde colonelul Perlinger — în numele forței pe care o dețin, cer demisia dumneavoastră...

Răspunsul colonelului pucist conținea mărturisirea fățișă a faptului că militarii au acționat și vor acționa, pe scena politică, prin forță. Deși comunicatele noului regim au căutat să camufleze această

se întîmplă la karlovy-vary

— corespondență specială pentru „flacăra” —

Echipajul ecvestru, al cărui vizitru aminteste vremurile unui secol trecut, staționează și la acest al 15-lea festival cinematografic internațional în cochetul rond din fața lui Grand Hotel, unde ziua și noaptea, două săptămîni fără încetare, se derulează un veritabil film al filmelor. Pe genericul său pot fi citite pînă acum puține nume de răsunet din lumea „monștrilor sacri” — marile vedete. Cercul bine informat ale festivalului au anunțat și dezmințit de citeva ori sosirea președintelui juriului de la Cannes, Sophia Loren. Se vîntură de asemenea numele de Yves Montand, Simone Signoret, Serghei Bondarciuk. Dar nimic nu este sigur și oficial, nimeni nu știe nimic, pentru că, potrivit tradiției, la un festival nici măcar premiile nu pot fi știute precis dinainte. Și, toluși, cu toate absentele nemotivate sau motivate, afluența delegațiilor din peste 40 de țări și a ziaristilor pare mai mare ca în alți ani. La această impresie contribuie poate și mica criză hotelieră care a lovit Karlovy-Vary în punctul său cel mai sensibil — festivalul. Parc Hotel, cu cea mai mare capacitate, nu a putut fi renovat la timp, fapt care a ocazionat o scrisoare explicativă a directorului festivalului și a inspirat un reușit foileton care a deschis seria din acest an a cotidianului festivalului.

... De obicei există trei vizionări în concurs pe zi, dar deseori tablele de program anunță, pe lângă acestea, alte 6-7 în afara concursului. Adăugați conferințele de presă și recepțiile și veți avea programul corect al zilei. Înmulțiți-l cu 14 și veți înțelege de ce se spune că un festival este pentru un ziarist (el trebuie să fie peste fot, să și scrie, să și transmită ce scrie, să vorbească la conferințe de presă și să inventeze mereu întrebări pentru interviuri), un veritabil maraton.

Premiera filmului românesc a avut loc sîmbăta trecută. Dar prezența cineaștilor noștri la festival a fost marcată continuu, începînd de la numărul record de fotografii și articole apărute în cotidianul festivalului, pînă la numeroasele întrebări ale ziaristilor care au urmărit cu mare interes conferința de presă ținută duminică la Barul Florentina de delegația română condusă de Mihnea Gheorghiu, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă; de la asaltul autografulor căruia i-au fost zilnic expuși Marga Barbu și Iurie Darie, pînă la interesul pe care

marea actriță franceză Madeleine Robinson l-a arătat față de creația regizorului Iulian Mihu. (Aș dori de altfel să anunț cititorilor revistei că Madeleine Robinson a avut încîntătoare amabilitate ca între multiplele obligații de membră a juriului internațional, să-mi acorde un lung interviu în exclusivitate pentru revista „Flacăra” pe care, din lipsă de spațiu, îl vom publica într-unul din numerele viitoare.) Întrucît prima săptămînă a competiției nu a revelat o operă remarcabilă, deși am vizionat citeva filme demne de interes pentru unele sau altele din calitățile („Tre oameni” — iugoslav — pentru regie și interpretare; „Tar și general” — bulgar — pentru conflict și interpretare; „Un mod de a trăi” — polonez — pentru subiectul îndrăzneț; „Nimeni nu vrea să moară” — sovietic — pentru dinamismul său), voi trece în revistă întreaga suită în corespondența următoare.

Karlovy-Vary, 13 iulie 1968

Cristian POPIȘTEANU

La recepția prilejuită de deschiderea festivalului (de la stînga la dreapta): Mihnea Gheorghiu, Iurie Darie și Marga Barbu.

